Henki & elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 23.9.2016 • numero 14

Musiikkia kirkossa täysin palkein

Pupujen äiti kuuntelee metallia

sivu 3

Perämäki ei viihdy kirkossa

sivu 5

Uusnatsi käänsi kelkkansa

sivu 8–9

Pääkirjoitus

Valoa kansalle

Syksy on joidenkin mielestä vuoden parasta aikaa. Etenkin tämä vaihe, kun ruska värittää lehdet, ja aurinko saa keltaisen ja punaisen hehkumaan. Pimenevissä illoissa toivoa tuovat kynttilät ja lyhdyt, tuli takassa ja villasukat jalassa.

Jyväskylän kaupunki on tarttunut tilaisuuteen ja vihkiytynyt Valon kaupungiksi. Tapahtuma tuo iloa ja pilkettä pimeimpiin hetkiin – tänä vuonna ihan erityisellä tavalla. Kirkkopuiston valloittavat australialaisen taiteilijan valaistut jättiläispuput. Ne puhuvat luonnosta huolehtimisen puolesta, mutta levittävät sympaattisuudellaan myös hyvää tuulta.

Aika on sopiva. On enää viikkojen kysymys, kun vuosisataisella varmuudella etenevä syksy syrjäyttää kesän viimeisetkin rippeet ja riipii lehdet maahan. Maailma on hetken kaunis.

Eikä kuitenkaan ole. Viha on vaatinut uhrinsa. Julkiseksi ja julkeaksi lehahtanut rasismi on ollut päättäjätasoa myöten hyväksyttyä. Vai mitä muutakaan voi ajatella, kun rajoja kiinni vaatineille ei kukaan ole asettanut rajoja. Vihaa on saanut lietsoa milloin yksilönvapauden, milloin sananvapauden, milloin kokoontumisvapauden nimissä. Vapaus vihata on kasvanut muita arvoja suuremmaksi. Hallituspuolueen jäsenillä on yhteyksiä natsismiin, mutta suomalaisessa demokratiassa se näyttää olevan ok.

Ei se ole. Demokratia on kansan tahtoa, enkä halua uskoa, että tavallisissa suomalaisissa pesii viha. Vihaa on niissä, joilla ei muutakaan ole. Jotka eivät paremmasta tiedä. Valtaosa suomalaisista – hallituspuolueiden äänestäjistäkin – vierastanee eri mieltä olevien tappamista. Keskusteluyhteys eri näkökantojen välillä tökkii, mutta ei sen varjolla voi keneltäkään henkeä viedä.

Työhuoneeni seinällä on kortti, jossa on lainaus Jaakko Heinimäen ja Hilkka Olkinuoran muutaman vuoden takaisesta kirjasta Puhetta pyhästä. ”Joskus pyhä ei vain tule näkyviin ennen kuin Jumala itse sammuttaa valot.”

Minusta tuntuu, että valot on nyt sammutettu. Maailma on pimeä ja ruma. On aika sytyttää kynttilät ja lyhdyt. Kaikki mahdolliset valot. Järjen ja erityisesti sydämen valolle olisi juuri nyt kovasti käyttöä.

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannen kuva: Monipuolinen musiikki kuuluu kirkkoon, sanovat nuorisomuusikko Anu Mäki-Latvala ja kanttori Jukka Hassinen.

Kuva: Sami Saarenpää

Tapetilla

Syö porkkanaa ja halaa kasvissyöjää

KAARINA HEISKANEN
teksti ja kuva

Tänään perjantaina vietetään kansainvälistä Halaa kasvissyöjää -päivää. Tai no, oikeastaan se on Maailman kasvissyöntipäivä. Sitä on alettu viettää vuonna 1997 Pohjois-Amerikan kasvissyöjien yhteisön aloitteesta.

– Halaa kasvissyöjää -päivä laimentaa kasvissyöntiin liitettyä stigmaa ja tekee kunniaa heille, jotka ovat päätyneet kasvisruokavalioon eläinten parasta ajatellen. Kun yksi ihminen päättää ryhtyä kasvissyöjäksi, se säästää noin sadan eläimen hengen vuodessa, teemapäivää esittelevä nettisivusto kertoo.

Jaa miten niin stigmaa? No, ainahan kasvissyöjät joutuvat selittelemään valintaansa ja puolustautumaan, että kyllä kyllä, tiedän mitä teen ja mitä syön, osaan huolehtia, että saan tarvittavat ravintoaineet enkä myöskään kuihduta ja kiduta perhettäni puutteellisella ruoalla.

Porkkanavoimalla eteenpäin. Ensin vietetään kasvissyöjien päivää ja sitten taas… kasvissyöjien päivää. Siis kanien.

Maailmanlaajuinen teemapäivä-kalenterikaan ei malta olla tökkäisemättä kasvissyöjiä. Heti halailupäivän jälkeen nimittäin vietetään kansainvälistä pupupäivää. Salaliittoteoreetikko minussa antaa olettaa, että todennäköisesti päivä on sijoitettu juuri tuohon ajankohtaan ilkikurisena myötätunnon osoituksena kaneille, tyyliin ”ja minähän en kanien ruokaa syö”.

Juhlimista kanien päivänä piissaa, sillä kanit ovat maailman kolmanneksi suosituin lemmikkieläin, heti koirien ja kissojen jälkeen. Päivän viettäminen sai alkunsa Englannissa, ja sen käynnisti Rabbit Charity -ryhmä. Kanithan tarvitsevat ihmisseuraa, kunnon ruokaa, hellyyttä ja paljon jyrsittävää. Siitä voikin koitua ongelma. Käytännössä tiedän, että keskiverto kani jyrsii 2–3 laturinjohtoa päivässä. Muistat vain varmistaa, että laturin johto ei ole pistorasiassa.

Kalle Kinnusen tapahtumatärpit

1 Aluekappalainen Riku Buchtin virkaanasettaminen 25.9. Kuokkalan kirkossa. Bucht on ollut usein palveluvuorossa, kun kirkossa on vietetty Leijonien (Lions Club) kirkkopyhää. Kuokkalan kirkkoon on muutenkin aina mukava mennä.

2 Lähetyksen lauluilta 29.9. klo 18 Säynätsalon seurakuntakodilla. Lauluillan säestäjänä toimii Hannu Ala, jonka kanssa olen joskus musisoinut yhdessä. Illan aikana kuullaan myös Nepalin kuulumisia, mikä kuulostaa mielenkiintoiselta.

3 Pro Fiden konsertti 2.10. klo 18 Taulumäen kirkossa. Konsertti on osa aluperin jo vuonna 1966 perustetun bändin juhlakonserttikiertuetta. Pro Fide on tasokas ryhmä, joka soittaa viihteellisempää hengellistä musiikkia. Tännekin voisi mennä.

Mihin tapahtumaan sinä tulisit? Valitse omasi sivuilta 12–15. Kalle Kinnusen haastattelu sivulla 16.

Down

Ajassa

Australialaisen taiteilijan Amanda Parerin valaistut jättiläispuput valloittavat Kirkkopuiston osana Valon kaupunki -tapahtumaa. Istuessaan yli 7 metriä korkeat ja maatessaan yli 13 metriä pitkät puput muistuttavat taiteilijan huolesta ympäristöä kohtaan. Valoteos on ensimmäistä kertaa esillä näin pohjoisessa.

Jättimäiset puput valtaavat Kirkkopuiston

Australialaisen taiteilijan Amanda Parerin valaistuista pupuista koostuva Intrude-teos on kannanotto luonnon puolesta sekä muistutus siitä, millaisia vaikutuksia toimillamme on luontoon.

SIRPA KOIVISTO teksti
AMANDA PARER kuva

Millaista taidetta teet?
Haluan tehdä visuaalista ja vuorovaikutteista taidetta, joka herättää ajatuksia. Taiteen keinoina käytän mielelläni draamaa, huumoria ja kauneutta.

Mikä on Intrude-teoksesi sanoma?
Intrude on jättiläispupuista koostuva valoteos, joka on kiertänyt yli 35 maassa ympäri maailmaa vuodesta 2014 lähtien. Australiassa kanilla on kaksi erilaista merkitystä. Ne muistuttavat saduista, joita luimme lapsena, mutta ne ovat myös villieläimiä, jotka ovat aiheuttaneet luonnossa paljon tuhoa. Ensimmäiset kanit tulivat Australiaan uudisasukkaiden mukana yli 200 vuotta sitten. Siitä lähtien kanit ovat levinneet kaikkialle ja tuhonneet alkuperäistä luontoa.

Miksi teoksessasi on juuri jättikokoisia pupuja?
Tein teoksen Sydneyn Vivid-festivaaliin pari vuotta sitten. Se oli ensimmäinen installaationi, jonka rohkenin tehdä tällä tavalla. Tätä ennen olin keskittynyt tekemään maalauksia ja veistoksia, jotka olivat esillä gallerioissa. Kani oli varsinkin alkuvuosina muusani. Kani esiintyi maalauksissani aina jättimäisenä. Se oli vertauskuva eläimen (ja niin ollen myös ihmisen) valta-asemasta luonnossa. Jättimäisten kanien humoristisuus auttoi ohjaamaan ihmisiä teosten vakavampien teemojen pariin.

Mikä on kummallisin palaute, jonka olet teoksestasi saanut?
Muutaman kerran olen nähnyt jälkiä siitä, miten pupuja on suukoteltu huulipunaisin huulin. Ihmiset ovat todella pitäneet niistä ja saaneet pupuihin jonkinlaisen yhteyden. Tällaiset reaktiot ovat enemmän kuin olen osannut toivoa.

Mitä luonto sinulle merkitsee?
Sain taideopintoni päätökseen 1991, mutta taiteilijana aloitin vasta seitsemän vuotta myöhemmin. Minusta tuntui etten ollut vielä löytänyt teemoja, joita halusin taiteellani välittää. Kaikki muuttui, kun vierailin setäni kanssa Galapagos-saarilla. Saaren eläimet eivät pidä ihmisiä hyökkääjinä, vaan lähestyvät ihmisiä uteliaina. Minulle Galapagos oli paratiisi, mutta samalla jouduin todistamaan, miten ihminen oli tuhoamassa sitä. Se vaikutti minuun vahvasti. Tämän jälkeen olen taiteellani halunnut saada ihmiset tiedostamaan, millaisia vaikutuksia toimillamme on luontoon.

Asut Sydneyssä. Mikä tuo sinut Jyväskylään?
Intrude on ollut esillä lukuisissa paikoissa ympäri maailmaa, mutta harvemmin yhtä kuvankauniissa paikassa kuin Jyväskylä. Olen iloinen siitä, että minut kutsuttiin Jyväskylään. Tämä on myös ensimmäinen kerta, kun valoteos on esillä näin pohjoisessa.

Oletko käynyt Suomessa aikaisemmin?
En ole, joten odotan vierailua jännittyneenä. Tähän asti pohjoisin paikka, jossa olen vieraillut, on Göteborg Ruotsissa. Odotan kovasti pääseväni saunaan ja kuuntelemaan thrash metal -musiikkia, josta Suomi on hyvin tunnettu.

Olet matkustanut ympäri maailmaa. Millaiset asiat huolestuttavat sinua eniten?
Pyrkimykset saavuttaa taloudellista hyötyä miettimättä millaiset vaikutukset sillä on luontoomme ja maapallomme tulevaisuuteen.

Millaiset asiat tekevät sinut onnelliseksi?
Minusta on mukava seurata, millainen vaikutus teoksillani on ihmisiin. Olen nähnyt, miten lapset nauttivat teoksistani ja aikuisetkin muuttuvat niiden parissa jälleen lapsiksi. Se on hauskaa. Olen erittäin iloinen siitä, että taiteeni herättää keskustelua ihmisen asemasta luonnossa.

Tärkeimmät asiat elämässäsi?
Perhe, johon kuuluvat aviomies ja kolme alle 12-vuotiasta lasta. Minulle on tärkeää myös säilyttää rehellisyys taiteessani.

Voiko taide pelastaa maailman?
Vain jos taide itse niin haluaa ja annamme niin tapahtua.

Amanda Parerin Intrude-valoteos Kirkkopuistossa 22.–24.9. Teos on osa Valon kaupunki 2016 -tapahtumaa.

Edu Kettusen ja Markus Vuorisen konsertti Kaupunginkirkossa perjantaina 23.9. klo 20. Vapaa pääsy.

Yrjö Sariolan hautausmessu Kaupunginkirkossa

Lapuan hiippakunnan piispa emeritus, teologian tohtori **Yrjö Sariolan** hautausmessu toimitetaan Kaupunginkirkossa 1. lokakuuta klo 11. Hautaan lasku on Jyväskylän Vanhalla hautausmaalla.

Yrjö Sariola kuoli 10. syyskuuta Jyväskylässä 84 vuoden iässä. Hän oli syntynyt Laukaassa 1932. Sariola toimi Lapuan piispana yli kaksi vuosikymmentä 1974–1995. Piispana Sariola rakensi ekumeenisia suhteita ja vaikutti laajasti muun muassa kirkon jumalanpalveluselämän kehittämiseen.

Taulumäen kirkkoon oma konserttiflyygeli

Taulumäen kirkko on saanut oman konserttiflyygelin. Kyseessä on vuoden 1992 Steinwayn D-mallin flyygeli.

– Laatusoitin parantaa Taulumäen asemaa konserttipaikkana, mutta flyygeli tuo iloa myös moniin muihin seurakunnan tilaisuuksiin, kuten jumalanpalveluksiin ja vihkimisiin, iloitsee Taulumäen kanttori **Jukka Hassinen**.

Taulumäellä on ollut lainaflyygeli Jyväskylän yliopistolta päärakennuksen remontin ajan. Nyt lainaflyygeli palautuu takaisin yliopistolle.

Down aloittaa Henki&elämän piirtäjänä

Tauno ”Down” Leikkonen aloittaa tästä lehdestä lukien *Henki&elämä*-lehden piirtäjänä. Hänen piirroksensa löytyy jatkossa vakiopaikalta, lehden kakkossivulta.

Down on tullut tunnetuksi *Keskisuomalaisen* graafikkona ja pilapiirtäjänä. Hän jäi *Keskisuomalaisesta* eläkkeelle viime talvena, neljän vuosikymmenen työuran jälkeen.

Kuvakisa asumisen kalleudesta

Jyväskylässä järjestetään Asunnottomien yön yhteydessä kaikille avoin kuvakisa 19.9.–3.10. Kisaan pääsee kuvaamalla oman näkemyksensä asumisen kalleudesta. Kilpailun tuomarit arvostavat hyvää ideaa, eivät niinkään teknistä taituruutta.

Kilpailuun osallistutaan Instagramissa lisäämällä kuvaan hashtag #kallisasuminen. Jos et ole Instagramissa, niin lähetä kuvasi sähköpostilla osoitteeseen asunnottomienyo@jklkl.fi. Kerro kuvan nimi ja oma nimesi.

Kilpailussa jaetaan kolme palkintoa. Palkinnon saa eniten Instagram-tykkäyksiä saanut kuva. Tuomaristo valitsee myös yhden palkittavan. Yleisö äänestää yhden palkittavan kuvan Aren aukiolla Asunnottomien yössä 17.10.

Ilolla ja sitkeydellä eteenpäin, naiset!

Naisten Pankin toimintaidea sai Reetta Meriläisen toimimaan kehittyvien maiden naisten koulutuksen ja yrittämisen puolesta. Naisten Pankki on innostanut uudentyyppisiä ihmisiä vapaaehtoisuuteen.

KAARINA HEISKANEN teksti
SELINA ALA-NIKKOLA kuva

Polvijärveläisestä rintamiestalosta *Helsingin Sanomien* päätoimittajaksi ponnistanut **Reetta Meriläinen** toteaa rikkoneensa monia lasikattoja.
– Olin kymmenen vuotta urheilutoimittajana *Helsingin Sanomissa* yhtenä Suomen ensimmäisistä naispuolisista urheilutoimittajista. Työ lehden ensimmäisenä naispäätoimittajana toi paineita. Jos olisin mokannut, olisin vienyt mahdollisuudet jälkeeni tulevilta naisilta.

Naisten asema on parantunut monella elämänalueilla.

– Mutta se on tietoisen työn tulos, se ei ole tullut automaattisesti.

Naisia on ollut ja on johtopaikoilla: presidenttinä, eduskunnan puhemiehenä, Suomen Pankissa.

Yritysten johtokuntien enemmistö ja ylin johto koostuu miehistä.

– Naisten läsnäolo tuo toisen sukupuolen mukaan päätöksentekoon. Naisten suhtautuminen asioihin on käytännöllistä. Strategiapuheen lomassa naiset kysyvät, miten tämä toimii käytännössä.

Naiset tuovat myös viestinnällistä osaamista yritysjohtoon.

– Naiset osaavat arvioida kuulijakuntaa ja sovittaa sanansa sen mukaan. Se näkyy myös kirkossa – naispapeilla on kosketus kuulijoihin.

Tasa-arvo on muutakin kuin naisten ja miesten välinen tasa-arvo. Esimerkiksi koulutuksellinen tasa-arvo on uhattuna, kun opetuksesta leikataan. Meriläisen mukaan hyvinvointi-Suomi luotiin pitkälle sen varassa, että syntyi maksuton keskikoulu. Se toi koulutusmahdollisuudet syrjäseuduille. Kun kouluverkko harvenee, opiskelu tulee kalliimmaksi.

> Naisten suhtautuminen asioihin on käytännöllistä.

– Tasa-arvo toimii meillä niin, että kaikki pääsevät samalle lähtöviivalle eskarissa ja peruskoulussa. Mutta lapsilla on hyvin erilainen sosiaalinen ja kulttuurinen pääoma jo eskariin tullessa. Isoissa luokissa hännille jäävät ne, joilla on vähiten sosiaalista pääomaa.

Reetta Meriläisen ihailemista naisvaikuttajista moni on työskennellyt kirkon piirissä.

– Äiti **Teresa** riskeerasi henkensä auttaakseen köyhiä. **Katarina von Bora** ja **Argula von Grumbach** vaikuttivat uskonpuhdistuksen aikana. Ihailen myös piispa **Irja Askolaa**.

Myös uranuurtajanaiset puolustusministerinä toiminut **Elisabet Rehn**, oikeushammaslääkäri **Helena Ranta**, presidentti **Tarja Halonen** ja Suomen Pankin johtaja **Sirkka Hämäläinen** kuuluvat Meriläisen ihailemaan naiskaartiin, samoin kuin musiikkivaikuttajat **Susanna Mälkki**, **Lilli Paasikivi** ja **Päivi Kärkkäinen**.

Meriläinen kannustaa naisia kannustamaan toisiaan. Verkottuminen ja vaikka epävirallinen tsemppiviesti somessa voivat tasoittaa arkea kummasti. Nuorten naisten paineet ovat kovat, on täytettävä ulkoa annettu mitta.

– Pitäkää pää kylmänä ja hankkikaa lähelle joku, joka sanoo tasaisin väliajoin, että kelpaat, olet hyvä.

Kehitysyhteistyö on kiinnostanut Meriläistä teinivuosista lähtien, joten hän innostui Naisten Pankista.

– Se on mutkaton ja kestävä tapa auttaa. Me keräämme rahaa ja Kirkon Ulkomaanapu hallinnoi kassaa ja toteuttaa hankkeet.

Rahan reitti on suoraviivainen, eikä siihen mahdu korruptoituneita välikäsiä. Naisten Pankki on synnyttänyt erilaista kuhinaa, kun uudentyyppiset ihmiset ovat innostuneet toiminnasta.

– Mukana on yrittäjiä ja naisia, jotka ovat työpaikoillaan johtavissa tai asiantuntija-asemissa.

Reetta Meriläinen pitää Naisten Pankin mutkattomasta auttamismallista. Meriläinen kutsuu naisia kannustamaan toisiaan ja vetämään yhtä köyttä.

Meriläistä innostaa ilo ja sitkeys, joilla asioita tehdään yhdessä.

Mutta onko reilua tukea vain naisia, kun nuoret miehet kärsivät työttömyydestä ja kouluttamattomuudesta?

– Nuoret työttömät miehet, joilla on vain peruskoulutus, ovat tikittävä aikapommi.

Meriläinen kutsuu kolmatta sektoria työllistämistalkoisiin.

– On tärkeää, että nuoret pääsisivät vaikka pienemmällä palkalla hankkimaan leipänsä.

Birgitan päivät pe 7.10. klo 18 Keltinmäen kirkko. Naisvaikuttamisen päivä, miehetkin tervetulleita. *Helsingin Sanomien* päätoimittaja emerita Reetta Meriläinen ja laulaja Arja Koriseva. Kolehti Naisten Pankille. Kahvit.

Hengissä

Evankeliumi
Matt. 22: 34-40

Rakkauden kaksoiskäsky

Kun fariseukset kuulivat, että Jeesus oli tukkinut saddukeuksilta suun, he kokoontuivat neuvonpitoon.
Sitten yksi heistä, joka oli lainopettaja, kysyi Jeesukselta pannakseen hänet koetukselle: "Opettaja, mikä on lain suurin käsky?"
Jeesus vastasi: "Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein.
Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat."

Rakasta, liiku ja armahda

Rakasta Jumalaa. Miten voin päästä rakastamisetäisyydelle?
Jeesuksen tunnetuin ja lainatuin opetus lienee rakkauden kaksoiskäsky, joka kehottaa meitä rakastamaan Jumalaa ja toisiamme niin kuin itseämme. Jumalan rakastaminen voi tuntua vaikealta. Miten sen tulisi näkyä arjessa, suhtautumisessa toisiin ihmisiin ja itseeni?
Rakkautta Jumalaa kohtaan voi yrittää kuvailla sanoilla luottamus ja turvautuminen.

Mistä tietää rakastavansa koko sydämestään, sielustaan ja mielestään? Mitä se vaatii?
Rakkauteni Jumalaa kohtaan näkyy etenkin halussani huolehtia muista ja itsestäni. Aivan niin kuin Jumala huolehtii meistä ja rakastaa meitä juuri tällaisina kuin me olemme, tulisi meidänkin arvostaa ja kunnioittaa toista ihmistä ja omaa elämäämme. Käytännössä se on vaikeaa.
Silloin on tärkeää pyytää Jumalalta voimia, että oma sydän, sielu ja mieli täyttyisivät tahdosta elää elämää, joka on iloksi itselle ja muille.

Miten sinä olet onnistunut noudattamaan näitä kahta käskyä?
Arjessa on aina valinnan paikkoja. Eämällä on taipumus heittää eteemme tiukkojakin valinnan paikkoja. Etenkin näissä paikoissa rukoilen Taivaan Isän johdatusta. Luotan, että Hän tietää ja tuntee minut ja näkee myös minun painini ja epävarmuuteni. Papin ammatissani olen aina palvelijana, sekä Jumalan että ihmisten palvelijana. Ilman rakkautta ei synny palvelualttiutta ja ilman palvelualttiutta kirkko ja seurakunnat lakkaavat olemasta. Olen halunnut antaa koko olemukseni Jumalan rakkauden käyttöön. Tehtävä on suuri, mutta niin on siunauskin, jonka papin työ pitää sisällään. Välillä onnistun hyvin ja välillä teen virheitä, aivan kuten muussakin elämässä. Ei kannata liikaa mitata ja suorittaa elämäämme vaan ajatella, että jokaisena päivänä on mahdollisuus tehdä hyvää ja osoittaa rakkautta.

Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Siis itseäkin saa rakastaa – eikös se ole sitä paheksuttua itserakkautta?
Itserakkaus on kaukana siitä ajatuksesta, mikä sisältyy Jeesuksen opetukseen itsensä rakastamisesta. Ihminen ei voi rakastaa lähimmäistään eikä Jumalaakaan, jos hän ei osaa katsoa itseään armahtavasti, hyväksyvästi ja arvostavasti. Usein olemme liian ankaria itseämme kohtaan ja emme anna itsellemme armoa. Keskitymme tuijottamaan virheitämme emmekä huomaa vahvuuksiamme ja osaamistamme. Onko meillä liian pitkät perinteet sellaisessa "oon ihan ookoo"-ajattelussa, ja jos itseään on jossain erehtynyt kehumaan ja olemaan ylpeä itsestään, niin heti on pidetty itserakkaana. Tästä tulisi pyrkiä pois. Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, ei toisen ihmisen kaltaiseksi. Sinä kelpaat, osaat, pystyt ja riität ja saat kertoa, missä olet hyvä ja mitä kaikkea osaat. Näin voit vapaammin ja avoimemmin katsella myös toista ihmistä ja huomata, että Jumala on Rakkaus, joka heijastelee tässä maailmassa jokaisen meidän kauttamme.

Sunnuntai 25.9.
Palokan verkkarikirkossa saarnaa liikuntapastori Eeva-Liisa Helle-Lahti. Messu alkaa klo 10.

Auttaako liikunta rakastamaan?
Kyllä. Meidät on luotu liikkumaan, ei istumaan. Kun me lähdemme liikkeelle, syntyy liikettä myös sisimmässämme. Liikunnan avulla, esimerkiksi hakemalla ystävää lenkille, olemme rakkauden asialla. Kerromme, että välitämme ja haluamme pitää huolta ja samalla välitämme ja huolehdimme itsestämme. Emme ole pelkkää henkeä, vaan lihaa, luuta, nahkaa ja rasvaa. Voimme oppia rakastamaan kehoamme, kun oivallamme, että on se on kotimme. Se on meillä lainassa vain lyhyen ajan – miksi emme rakastaisi ja huolehtisi siitä hyvin.

Rukousten sanat eivät olleet minun

Radiotoimittaja Pertti Perämäki ei viihdy kirkossa, eikä jumalanpalvelus tunnu hänestä omalta. Perämäki uskoo kuitenkin kaiken takana olevaan postiiviseen voimaan.

Pertti Perämäki on jututtanut radioon tuhansia ihmisiä kolmenkymmenen vuoden aikana. Tästä huolimatta hän saa kulkea Jyväskylässä lähes tuntemattomana.

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Huoltoaseman pihalla seisovan Mersun avoinna olevista ikkunoista kuuluu musiikkia. Kuusi- tai seitsemänvuotias **Pertti Perämäki** saa kuin kakkosnelosesta päähänsä. Kappale on Beatlesin *Yesterday*.

– Ajattelin, että ei tuota kauniimpaa voi olla.

Musiikkimaku on täydentynyt tämän jälkeen monilla muilla artisteilla. Nyt Perämäellä on kotonaan Petäjävedellä yli kymmenen hyllymetriä pelkästään LP-levyjä.

Vuosi 1986 oli merkittävä Perämäen elämässä. Hän pääsi silloin uutistoimittajaksi edellisenä vuonna aloittaneeseen Radio Jyväskylään. Uudella kaupallisella asemalla oli into päällä.

Perämäki tunnustautuu uteliaaksi. Se auttaa toimittajan työssä. Hyötyä on ollut myös terveydestä, joka tuo tekemiseen pitkäjänteisyyttä. Kolmessakymmenessä vuodessa hän on pitänyt ainoastaan viisi sairauslomapäivää.

– Kun on terve, niin pysyy kasetti kasassa.

Perämäki saa mielestään ihmiset puhumaan. Hän vertaakin haastattelua lahjapaketin avaamiseen – koskaan ei tiedä, mitä sieltä tulee.

> Ehkä en ollut valmis pyhään yhteisöön.

– En ole koskaan ollut lööppitoimittaja. Vaikka on ollut tiukkakin haastattelu, niin kohtaamisessa ollut tietty kohteliaisuus.

Nykyajan somekäyttäytyminen on Perämäen mielestä sivistysvaltiolle sopimatonta. Kirjoittajat ja lukijat unohtavat usein täysin lähdekritiikin. Perämäki muistelee 80-lukua, jolloin Jyväskylään tuli ensimmäisiä kurdipakolaisia. Vihapuhe oli silloin samanlaista, mutta ilman somea.

Perämäki lämpenee, kun muistelee Pariisin viimevuotisia iskuja. Hänen paikallinen Facebook-kaverinsa kirjoitti kuolleista, että nyt kävi piru hakemassa omansa pois.

– Hän ajatteli, että kun yleisö oli kuuntelemassa death metal -yhtyettä, niin se riittää syyksi pistää koko porukka kadotukseen.

Perämäki ei viihdy kirkossa. Jumalanpalvelus ei tunnu olevan häntä varten. Ulkopuolisuuden olo kumpuaa jo pyhäkouluajoista.

– Kun muut rukoilivat ääneen, niin tuntui, etteivät sanat olleet minun. Ehkä en ollut valmis pyhään yhteisöön.

Perämäki uskoo kuitenkin positiiviseen voimaan, joka on kaiken ekologian takana. Kolmiyhteinen Jumala ei ole koskaan oikein hänelle auennut.

Perämäestä ihmiskunnan suurin synti on naisten väheksyminen. Hänen mielestään perheissä kannattaa panostaa erityisesti äitien hyvinvointiin. Jos äiti voi hyvin, niin kaikki voivat hyvin.

– Olisi miehille todella hyvä, jos naiset olisivat vahvempia. Se on ihan itsekkäästi ajateltu.

Perämäen mielestä naisten heikkoon asemaan laittava mekanismi lähtee luomiskertomuksesta ja samalla tavalla Koraanista.

– Tässä on ongelma, jolta on suljettu silmät. On puhuttu tasa-arvoisesta avioliittolaista, mutta tasa-arvoon on vielä pitkä matka.

Evankelis-luterilainen kirkko on Perämäen mielestä yksi vanhoillisuuden saarekkeista. Armeijakin on onnistunut paremmin tasa-arvoasioissa. Kirkko voi onnitella itseään siinä vaiheessa, kun puolet piispoista on naisia.

– Jos ajattelen diakoneja ja pastoreja, jotka ovat käyneet täällä studiossa, on ihan sama, kumpaa heillä on husussa. Ei se uskoon ja siitä kertomiseen vaikuta.

Perämäki on jututtanut vuosikymmenten aikana tuhansia ihmisiä. Jos olisi mahdollista, hän ottaisi vieraakseen Beatlesin **Paul McCartneyn**.

– Kysyisin että näkeekö hän vielä unta musiikista. *Yesterday* syntyi, kun hän kirjoitti unessa näkemänsä melodian.

Tiesitkö?

Pertti Perämäki radiossa jo kolme vuosikymmentä

- Syntynyt Turussa 1959.
- Sotilasisän mukana Keuruulle vuonna 1967.
- Radio Jyväskylän toimittaja vuodesta 1986.
- Lempibändi on Beatles. Keräilee LP-levyjä.
- Viihtyy luonnossa.

Kolumni

Oman elämäni turistina

Taas on pakko ottaa vauhtia omasta lapsuudesta. Siitä, että olen mummostani orpo. Toisin sanoen äitini jäi orvoksi yhdeksänvuotiaana, mikä on vaikuttanut hänen elämänhahmotukseensa ja äitiyteensä. Se näkyi joskus pienissäkin asioissa. Minua ärsytti suunnattomasti, kun ehdotin joskus keväällä, että mentäiskö ensi kesänä yhtenä päivänä käymään lähikaupungissa.
- Eihän sitä ensi kesästä tiedä. Että onko sitä elossakaan.
No just. Äiti siinä tietysti yritti väistää varmoja lupauksia, koska tiesi, että olisin kärttänyt koko kesän, että sinä lupasit sinä lupasit. Mutta ehkä sen olisi voinut vähän vähemmän dramaattisestikin voinut sanoa. Vaikka että katotaan miten ne heinät saahaan lattoon, eihän sitä varmaks ossoo luvata.

Sittemmin kärsimätön hyvinvointivaltion kansalainen (siis minä) on tottunut siihen, että elämässä on turvatakuut ja jyrkillä rinteillä turvakaiteet. On rokotettu, ripitetty ja vakuutettu. Bussi on myöhässä viisi minuuttia – kenelle voin valittaa? Lentokentän kuulutus sanoo, että kone on myöhässä. Minun pitää odottaa täällä kolme tuntia. MINUN? Sormi naputtaa jo älypuhelimella kyynistä Twitter-viestiä, jossa laitetaan hästägi matkanjärjestäjän ja lentoyhtiön nimen eteen. Jos eivät korvaa korvaamatonta ajan menetystä, niin maksakoot maineellaan.
– Kuka korvaa! Kuuluu hätääntynyt ulina varmasti vielä kuolinvuoteeltanikin.

Juttelin elämän varmuuksista ja epävarmuuksista erään turvapaikanhakijanuoren kanssa. Hän on - muiden turvapaikanhakijoiden kanssa - välitilassa, odottamassa vieraiden ihmisten tekemiä päätöksiä tulevaisuudestaan. Missä olen ensi vuonna tähän aikaan? Tai ensi kuussa? Nyt on vain odotettava ja yritettävä tehdä jokaisesta päivästä mielekäs, tavalla tai toisella.
Joskus on niin vaikea olla kärsivällinen, toteamme. Minäkin, aikuinen ihminen, olen siinä tosi huono. Kirjaa lukiessa pitää välillä kurkkia viimeisiä sivuja: ovatko lempparihahmoni vielä hengissä, kun kirja päättyy.

Turvapaikanhakijanuori kertoo, kuinka hän on oppinut kunnioittamaan vanhempia ihmisiä. Heitä kuunnellessa hän on oppinut, että elämään kuuluu ohikiitävyys ja epävarmuus: - We are all passengers here, hän sanoo. Me kaikki olemme vain pistäytymässä täällä.
Välillä tuntuu, että olemme unohtaneet sen seikan. Jos muistaisimme, että turisteja me kaikki olemme, että meidän jalanjälkemme häviää maan pinnalta suhteellisen pian, voisimmeko sen opin sisäistettyämme kohdella toisiamme paremmin?

Kaarina Heiskanen
tiedottaja

Tänään rukoilen

Kiitän rakkaista ihmisistä

Kiitos perheestä ja turvallisesta kodista jonka voin tarjota lapsilleni. Kiitos taitavista lapsista! Kiitos huumorintajusta, josta saan voimaa! Erityinen kiitos ystävistä jotka ovat aina tukenani tilanteessa kuin tilanteessa!

nainen, äiti ja vaimo

Kirkkomusiikki ei vierasta erilaisuutta

Mielikuva kirkkomusiikista barokkiajan urkumusiikkina tai laahaavana virsilauluna kaipaa päivittämistä. Yleinen musiikkikulttuurin muutos näkyy entistä monipuolisempana musiikkitarjontana seurakunnissa.

HEIKKI IMPIÖ teksti
HENRI KÄHKÖNEN piirros

Musiikin tohtori **Timo Kiiskinen** aloitti elokuun alussa viisivuotiskauden Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin professorina. Ennen nimitystä hän ehti toimia kymmenisen vuotta lehtorina samaisessa yksikössä. Tuona aikana hän on ehtinyt nähdä selviä muutoksia musiikin roolissa kirkossa. Vuosikymmeniä sitten kirkko edusti kulttuurillaan traditiota ja pysyvyyttä. Nyt trendi näyttää kääntyneen yksilöllisempään suuntaan. Myös uudet tek-

> Lisää vuoropuhelua musiikkiin.

niikat ovat muuttaneet ihmisten tapaa kuunnella musiikkia.
– Ihmisillä on omat näkemyksensä, ja melkeinpä asian kuin asian voi kyseenalaistaa. Nyt tulee tilanteita, jossa halutaan esimerkiksi popmusiikkia hautajaisiin. Vastaavaa ei olisi kysyttykään vielä kolmekymmentä vuotta sitten.

Kiiskisen mielestä jo tähänkin asti seurakunnissa on voitu vapaasti ja monipuolisesti toteuttaa erilaisia musiikillisia kokonaisuuksia. Teemamessuja on sävelletty kymmenittäin, ja ne ovat tulleet tutuiksi eri puolella Suomea. Afrikkalainen gospelmessu on saanut rinnalleen muun muassa kansanmusiikkipainotteisen Suomalaisen messun ja Metallimessun eli Hevimessun.
– Kysymys ei ole sinänsä musiikin hyvyydestä tai huonoudesta, tärkeintä on toteuttaa se tyyliin sopivalla ammattitaidolla.
Kiiskisen mukaan kirkkomusiikille ei helposti löydy suotuisampaa ympäristöä kuin luterilainen kirkko. Perinteisen kirkkomusiikin tutut nimet kuten **Bach** ja **Händel** elävät kirkkomusiikissa aina, mutta uutta musiikkia syntyy jatkuvasti. Jokaisella aikakaudella uudelle musiikille on syntynyt osaajansa ja toteuttajansa. Uuden edessä on yhtä varmasti löytynyt myös epäilijöitä ja arvostelijoita. Meidän aikanamme on käyty keskustelua paremmuudesta perinteisen kirkkomusiikin ja gospelin välillä.
– Kirkkomusiikki edustaa kaikkea musiikkikulttuuria. Musiikki on musiikkia ja sitä on tehty eri aikoina eri tavoilla, myös kirkoissa. Luulen, että **Lutherkin** halusi nähdä musiikin tässä valossa, eli musiikkia tehdään Jumalan kunniaksi ja mielen virkistykseksi.

Jyväskylän seurakunnan kanttori **Jukka Hassiselle** perinteet näyttäytyvät selvänä ja ne vaikuttavat myös tämän päivän musiikkiin. Suomeen vaikutteet ovat tulleet valtaosin protestanttisesta Saksasta. Sama kehitys on nähtävissä myös muissa pohjoismaissa. Selvästi vähemmälle merkitykselle ovat jääneet anglikaaninen ja amerikkalainen perinne.
– Soul, blues sekä rock- ja popmusiikki ovat paljon velkaa amerikkalaisille spirituaaleille. Ne ovat tyylillisesti paljon lähempänä sitä, kuin mitä meidän protestanttinen musiikkiperinteemme on.
Hassisen mukaan myöhemmin 1900-luvulla tulleet uuspietistiset vaikutteet ovat lyöneet leimansa myös musiikkiin. Protestanttisen objektiivisuuden ja puhdasoppisuuden rinnalle tuli omakohtaisen kokemuksen merkitystä korostavaa ajattelua ja tunnetta.
– Yksilön ja henkilökohtaisen uskon näkökulma kuuluu musiikissa. Ehkä se on avannut tietä amerikkalaiselle gospelmusiikille Suomessa.

Timo Kiiskinen puhuu mielellään musiikkikulttuurin muutoksesta. Hänellä on laaja käytännön tuntuma eri musiikkityyleihin. Nuorempana hän toimi pitkään gospelbändissä, ja häneltä luonnistuu perinteisen kirkkomusiikin lisäksi myös kevyempi ja viihteellisempi musiikki. Monipuolisuus on arvossa myös tämän päivän kirkkomuusikkojen koulutuksessa. Monella tulevalla kanttorilla on jo ennen opiskeluja käytännön kokemuksia soittoryhmistä ja bändeistä, ja uteliaisuus leimaa heidän suhdettaan musiikkiin.
– Kanttorit toimivat monenlaisten ryhmien kanssa. Se, että opettelee vain solistisia taitoja, ei riitä.
Kiiskinen haluaa nähdä kirkkomusiikkikoulutuksessa painotettavan yhteissoiton lisäksi myös entistä enemmän vuoropuhelutaitoja. Kanttorin yksi tehtävä on kuunnella ja palvella seurakunnan ja seurakuntalaisten musiikillisia tarpeita ja käydä vuoropuhelua hyvän musiikin edellytyksistä.
– Jos meillä on hyvää kirkkomusiikkia, jota halutaan tulla kuuntelemaan, sillä on merkitystä myös kirkon tulevaisuudelle. Se on yksi hyvä syy kuulua kirkkoon.

> Kirkon kannattaa vaalia yhteislaulua.

Kiiskinen on huomannut, että nykyihmiset kaipaavat kokonaisvaltaisia elämyksiä. He ovat tottuneet yhdistelemään musiikin eri elementtejä ja taiteenlajeja toisiinsa. Samalla kun kirkko ja kirkkomusiikkikoulutus haluavat vastata uusiin haasteisiin, niiden on huomioitava myös perinne.
– Hautajaisvieraista useimmat haluavat siunaustilaisuuteen jonkun tutun ja hartaan laulun, vaikkapa *Oi muistatko vielä sen virren.* Vanha elää vahvana uuden rinnalla.
Kiiskinen toivoo koko kirkon musiikkikulttuurin elävän tulevaisuudessakin vahvasti ajan hermolla. Kun hyvin tuotettu ja virheetön valtavirtamusiikki soi kaikkialla, kirkko voisi keskittyä myös siihen, mikä helposti tuppaa unohtumaan – yhteisöllisyyteen.
– Yhteislaulut ja tilaisuudet, joissa pääsee laulamaan yhdessä, niitä kannattaa vaalia.

Musiikkityylien moninaisuus rikastuttaa Jyväskylässä

HEIKKI IMPIÖ teksti

Kirkoissa kuultavasta musiikista ja seurakunnan musiikkitarjonnasta vastaavat yleensä kanttorit. Halutessaan seurakunnat voivat palkata kanttorin lisäksi myös muunlaisen muusikon ja määritellä sen kelpoisuusvaatimukset ja tehtävät.
Jyväskylän seurakunnassa kanttoreiden ohella ammattimaisesti musiikkityötä tekevät muskaritoiminnasta vastaavat varhaisiän musiikkikasvattajat ja nuorisomuusikko. Gospelmusiikkiin erikoistuneen nuorisomuusikon viralla on seurakunnassa jo lähes neljänkymmen vuoden perinteet.
Kanttori **Jukka Hassinen** pitää Jyväskylän seurakunnan kanttoritilannetta hyvänä. Osaamista löytyy perinteisen kirkkomusiikin lisäksi myös aimo annos eri musiikkityyleistä, jazzia, gospelia ja etnoakaan unohtamatta.

Hassinen epäilee, että tunteisiin vetoava amerikkalainen gospelperinne ei välttämättä sellaisenaan istu meidän jumalanpalvelukseemme. Lopputulos saattaa olla rennon ja spontaanin ylistyksen sijasta vaivaantunut ja väkinäinen.
– Se, millaiseksi ison rapakon takana meno saattaa jumalanpalveluksessa yltyä, voi olla yksinkertaisesti vierasta suomalaiselle kansanluonteelle.

Vs. nuorisomuusikko Anu Mäki-Latvala on huomannut, että ihmiset eivät välttämättä kuuntele vapaa-ajalla samaa musiikkia kuin kirkossa käydessään.
– Tuttu musiikki puhuttelee paremmin kuin vieras, siksi kevyen musiikin käyttö voi madaltaa monen kynnystä tulla kirkkoon.
Mäki-Latvalan mielestä kirkossa on jo muutenkin paljon sellaista, joka voi tuntua vieraalta. Jo pelkkä käytetty kieli ja termistö voivat olla outoja.
– Musiikin ei tarvitsisi olla yksi niistä asioista, jotka vieraannuttavat ihmisiä kirkosta.
Nuorisomuusikon panoksen seurakunnan musiikkielämässä Mäki-Latvala kokee täydentäjänä ja rikastuttajana, ei kilpailijana.

> Evankeliumin pitää kuulua musiikissa, ilon kautta.

Koska musiikkimakuja on erilaisia, pitää musiikin luonne tilaisuuksissa olla selkeästi esillä valinnan helpottamiseksi.
– Jyväskylän kokoisessa seurakunnassa musiikkitarjonta saa olla monipuolista, jotta seurakuntalaiset löytäisivät sen oman mieluisensa.
Mäki-Latvala haluaa tuoda seurakunnan musiikkielämään elementtejä ja vivahteita perinteisen kirkkomusiikin ulkopuolelta. Rytmimusiikilla voi hänen mielestään välittää iloa ja riemua, joka tempaa kuulijat mukaan.
– Kun meillä on evankeliumi eli ilosanoma, miksei se saisi näkyä ja kuulua myös musiikissa ilon kautta, vs. nuorisomuusikko Anu Mäki-Latvala sanoo.

Entinen uusnatsi ei vihaa eikä luokittele ihmisiä

Entinen uusnatsi ja Suomen Vastarintaliikkeen perustaja Esa Holappa on kulkenut pitkän ja polveilevan tien. Oli raskasta ymmärtää, millaiselle aatteelle hän oli uhrannut nuoruusvuotensa. Nyt hän haluaa auttaa ihmisiä ulos ääriajattelusta Radinet-hankkeen kautta.

KAARINA HEISKANEN teksti
PUBLIC DOMAIN PICTURES
VELDA PARKKINEN kuvat

Esa Holapan elämässä on ollut jyrkkiä käänteitä. Viimeisin niistä tapahtui neljä vuotta sitten. Mies havahtui huomaamaan, että hän oli omistanut noin 16 vuotta elämästään rotuvihaa ja väkivaltaa ihannoivalle aatteelle. Suomen Vastarintaliikkeen perustanut mies oli luonut verkostoja ulkomaisiin uusnatsijärjestöihin, pitänyt puheen amerikkalaisen sisarjärjestön kokouksessa ja katsonut silmästä silmään saksalaisia, toisessa maailmansodassa taistelleita aitoja kansallissosialisteja.

Holappa alkoi kyseenalaistaa uusnatsijärjestöjen toimintamalleja.

– Niillä on kulttihenkisiä piirteitä, ja ne edellyttävät täydellistä sitoutumista jäseniltään. Olin elänyt syrjäytynyttä elämää, jota ei voi oikein elämäksikään kutsua.

Holappa kiinnostui natsiaatteesta luettuaan sotahistoriaa yläasteella Oulussa. Hän alkoi etsiä tietoa netistä ja lukemalla **Hitlerin** *Taisteluni*-kirjan

– Totesin itselleni, että olen uusnatsi. Aluksi minuun vetosivat natsismin kuri ja järjestys sekä Hitlerin kiihkopuheet.

Hengenheimolaisia löytyi oululaisista skinipiireistä, joiden kanssa hänelle tuli kuitenkin välirikko. Suomesta ei löytynyt riittävän vakavasti otettavaa uusnatsiliikettä, johon Holappa olisi halunnut sitoutua. Etnisten pizzerioiden ikkunoiden rikkominen ei edistänyt natsiaatetta.

– Aloin etsiä samanhenkisiä kavereita netistä ja ulkomailta. Pidin itseäni teoreetikkona ja yritin löytää vaikuttamiskanavaa. Halusin puhdistaa natsismin mainetta, jota oli mielestäni vääristelty.

Nuori mies – ei edes täysi-ikäinen – kirjoitteli nettiin artikkeleita, joilla hän halusi osoittaa, että Saksa oli syytön toiseen maailmansotaan. Netistä löytyi yhteyksiä Ruotsin Vastarintaliikkeeseen, amerikkalaisiin äärioikeistolaisiin järjestöihin ja brittiläisiin järjestöihin, joilla oli jopa terroristikytkentöjä.

Holappa perusti Suomen Vastarintaliikkeen. Sen tavoite on yksiselitteinen.

> En halua luokitella ihmisiä rotuihin ja kulttuureihin.

– Halusimme syrjäyttää Suomen demokraattisen järjestelmän ja korvata sen järjestelmällä, joka perustuu natsien oppeihin, Holappa sanoo.

Henkisesti raskasta. Niin Holappa muistaa havahtumistaan nelisen vuotta sitten. Uusnatsijärjestö oli näyttänyt nurjat puolensa. Järjestelmän epäileminen sai myös puntaroimaan aatteen sisältöä.

– Koko elämä olisi mennyt hukkaan järjestölle omistautumisen takia. Erosin Suomen Vastarintaliikkeen johtajuudesta vuonna 2012. En löytänyt sitä samaa kiihkoa enkä halunnut luokitella ihmisiä rotuihin ja kulttuureihin, huonompiin ja parempiin. En esimerkiksi enää usko juutalaiseen maailmansalaliittoon.

Oman toiminnan jälkipuinti otti koville.

– Totesin, että tässä ei ole mitään järkeä. Kävin itseni kanssa pitkiä keskusteluja ja tunsin voimakkaita kielteisiä tunteita natsismia kohtaan. Natsiaate pitää sisällään sulaa hulluutta ja vihaa.

Irtaantuminen natsi-ideologiasta oli Holapalle ”parasta mitä hän voi tehdä itselleen”. Yksin se ei onnistunut. Holappa kertoo muun muassa norjalaistoimittajasta, jonka kanssa hän kävi puhelinkeskusteluja ja Oslossa kahdeksantuntisen keskustelun.

Holappa tutustui kiinalaiseen naiseen, jonka kanssa hän alkoi seurustella ja meni sittemmin naimisiin. Pariskunta oleskeli Kiinassa muutaman kuukauden.

– Se muutti maailmankuvaani. Näin toisenlaista kulttuuria ja opin kommunikoimaan toisenlaisten ihmisten kanssa. Se täytti minussa sen paikan, minkä aiemmin oli vallannut rotuviha ja natsismi.

Holappa työskentelee kokemusasiantuntijana Radinet-hankkeessa. Hanke auttaa radikalisoituneita ihmisiä, jotka haluavat irtaantua väkivaltaisesta ääriajattelusta. Holappa itse sai tukea Radinetista, kun alkoi rakentaa elämäänsä uudelleen.

– Olin asunut Ruotsissa ja elänyt totaalisen syrjäytynyttä elämää uusnatsistisiin järjestöihin uppoutuneena. Radinet auttoi maahanmuuttoon liittyvien asiakirjojen täyttämisessä ja arjen asioiden järjestämisessä, kuten asunnon etsimisessä. Sain myös keskusteluapua.

Holappa työskentelee hankkeen leivissä kokemusasiantuntijana.

Radinet-hankkeessa kehitetään Exit-malli uskonnolla perustellun väkivaltaisen ääriajattelun parissa työskentelyyn. Lisäksi kehitetään Exit-toimintamalli politiikalla tai ideologialla perusteltuun väkivaltaiseen ääriajatteluun. Tavoitteena on, että toimintamallin käytännön kokeilu voisi alkaa tänä syksynä.

– Ihmiset, jotka ovat radikalisoitumisvaarassa ja haluavat irti väkivaltaisesta poliittisesta toiminnasta, voivat ottaa yhteyttä meihin. He voivat käydä kanssamme luottamuksellisia keskusteluja, ja hanke tukee positiivista elämänmuutosta eri keinoin, asiakkaan tarpeiden mukaan.

Esa Holappa

Olisiko Holapan vanhempien pitänyt nähdä, mitä pojalle on tapahtumassa? Olisivatko he voineet auttaa? Kyllä ja ei. Nuori mies oli peitellyt radikalisoitumistaan, ja alkoi puhua aatemaailmastaan vasta kun oli siitä riittävän tietoinen.

– Eivätkä vanhemmat halua välttämättä nähdä ja uskoa tällaisia asioita omasta lapsestaan. Se voi olla vaikea pala purtavaksi.

Parhaana lääkkeenä ääri järjestöjen houkutuksia vastaan Holappa pitää sitä, että ääriaatteiden vaarallisuudesta tiedotetaan.

– Järjestöt käyttävät hyväkseen herkässä vaiheessa olevia ihmisiä. Se näkyy esimerkiksi keskustelussa maahanmuutosta ja pakolaisista.

Natsijärjestöt toitottavat, että vihollinen haluaa tuhota Suomen kansan ja korvata sen toisella kansalla.

– Pitää saada näytetyksi, että vihapuheeseen ei pidä sortua ja että ajattelutapa, jossa leimataan ja syyllistetään kokonaisia kansanryhmiä, ei ole hyväksyttävä.

Facebookissa nähdään!

Henki & elämä

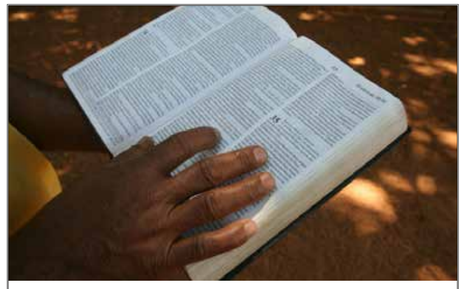

Suuri kertomus – sadoilla kielillä

Raamatun käännösseminaari
8.10.2016 Jyväskylän ortodoksikirkolla

Seminaari alkaa klo 10, päätös klo 15.45
Mukana mm. Pipiliaseuran käännöstyönjohtaja Seppo Sipilä ja raamatunkääntäjä Marko Hanslian

Ruokailu n. 7 e / hlö
Ruokatauon aikana raamattunäyttely ja myyntipöytä

Järj. Keski-Suomen Pipliaseura, Jyväskylän evankelisluterilainen ja ortodoksiseurakunta

Jyväskylän seurakunta

Ilmoita lehdessä, jolla on asiaa.

Henki & elämä

jklsrk.ilmoitukset@evl.fi 040 535 0047

Yhteisvastuukeräys torjuu ihmiskauppaa ja auttaa pakolaisia

KIRKON ULKOMAANAPU teksti
VILLE ASIKAINEN kuva

Yhteisvastuukeräys 2017 torjuu ihmiskauppaa ja tukee nuorten syyrialaisten pakolaisten koulutusta. Yhteisvastuukeräyksen tuotosta 60 prosenttia ohjataan Kirkon Ulkomaanavun välityksellä kehitysyhteistyöhön ja katastrofiapuun.

Keräysvaroilla tuettava kansainvälinen työ auttaa erityisesti konfliktien keskellä asuvia nuoria, jotka he pystyisivät rakentamaan hyvän elämän eivätkä joutuisi ihmissalakuljettajien ja ihmiskaupan uhreiksi.

Kaikista maailman maista Jordania on ottanut vastaan kolmanneksi eniten pakolaisia. Maassa on yli 650 000 pakolaista, jotka asuvat sekä kaupungeissa että pakolaisleireillä.

Pakolaistilanne koettelee luonnonvaroiltaan köyhää Jordaniaa, jossa asukkaita on noin 6,6 miljoonaa. Kouluissa tila loppuu kesken, ja pakolaisista yli kolmasosa oli viime vuonna koulutusjärjestelmän ulkopuolella. Ulkomaanapu tekee työtä erityisesti nuorten koulutuksen ja toimeentulon parantamiseksi.

Jalkapallo kiinnostaa. Niin myös näitä Jordanian pääkaupunki Ammanissa asuvia syyrialaisia pakolaislapsia.

Kirkon Ulkomaanapu tarjoaa pakolaisille muun muassa englanninopetusta, ammatillista koulutusta sekä psykososiaalista tukea. Ulkomaanapu järjestää vapaa-ajan toimintaa, kuten jalkapalloa ja sirkuskoulua. Keräysvaroja käytetään myös pitkäjänteiseen kehitysyhteistyöhön Keski-Afrikan tasavallassa, Ugandassa ja Myanmarissa.

Suomessa keräysvaroin autetaan ihmiskaupan uhreja yhteistyössä Pro-tukipiste ry:n, Rikosuhripäivystyksen, Pakolaisneuvonta ry:n ja Monika-Naiset liitto ry:n kanssa.

Yhteisvastuukeräys 2017 käynnistyy sunnuntaina 5.2.2017.

Pakolaiset tarvitsevat turvallisia reittejä Eurooppaan

KIRKON TIEDOTUSKESKUS teksti
WIKIMEDIA kuva

Eurooppa ja Suomi työntävät tarkoituksellisesti, valtioiden tietoisin linjauksin, vastuun pakolaisista rajojensa ulkopuolelle, sanoo arkkipiispa **Kari Mäkinen**. Hän nosti asian esiin avatessaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon EU-neuvottelukunnan kokouksen maanantaina.

Mäkinen toteaa kovasta pakolaispolitiikasta tulleen osa eurooppalaista ja suomalaista arkipäivää. Vielä vuotta aiemmin suomalainen yhteiskunta osoitti eettisen vahvuutensa ja toimivuutensa pakolaisten vastaanottamisessa.

Kovia pakolaislinjauksia ja lainsäädännön kiristyksiä on Suomessa perusteltu taloudellisilla tekijöillä, turvallisuusuhkien eliminoimisella ja vetovoimatekijöiden poistamisella.

– Rivien välissä ja väliin riveilläkin huokuu ajatus, että turvaa hakevat ovat talouden, turvallisuuden ja yhteiskunnan toimivuuden uhka. Tuen sijasta korostuu epäluulo ja kontrolli. Haastavan tilanteen keskellä jyrkentyvistä asenteista tulee kuin hiipien yleisesti hyväksyttyjä.

Lainsäädäntöä on kiristetty ilman inhimillisiä vaikutusarvioita. Humanitaarisen suojelun kategoria oleskeluluvan kriteerinä on poistettu, perheenyhdistäminen on tehty käytännössä mahdottomaksi, turvapaikanhakijoiden oikeusavun saaminen on vaikeutunut ja valitusajat ovat lyhentyneet. Arvioita siitä, mihin on turvallista palauttaa turvapaikkaa hakeneita, on muutettu.

Välimeresta on tullut monen turvapaikanhakijan hauta, kun he yrittävät Eurooppaan. Eurooppa sulkee rajojaan pakolaisilta.

Eurooppalaiset kirkot ovat kantaneet huolta siitä, että turvaa tarvitsevilla olisi turvallisia reittejä Eurooppaan. Myös Mäkinen näkee asian tärkeänä.

– Humanitaarisen viisumin käyttöönotto voisi mahdollistaa liikkumisen salakuljetusliiketoiminnasta riippumatta. Mikä estää sen käyttöönoton? Olisiko se käytettävissä myös perheenyhdistämisen yhteydessä?

Perheenyhdistämisen helpottaminen olisi Mäkisen mukaan ensiarvoisen tärkeää paitsi inhimillisyyden myös kotoutumisen ja radikalisoitumisen ehkäisyn kannalta. Pakolaiskiintiön nostaminen olisi tervetullut merkki siitä, että haastavassa tilanteessa halutaan kantaa vastuu kaikkein heikoimmassa asemassa olevista.

Mäkinen pelkää yhteiskunnan yhteisen eettisen perustan puolesta. Hän muistuttaa, että eurooppalaisessa 1900-luvun historiassa on pelottavia esimerkkejä siitä, kun eri ihmisiin aletaan suhtautua heidän taustansa takia lähtökohtaisesti eri tavoin.

– Yhteiskunnan eettistä vahvuutta voi arvioida sen perusteella, miten se suhtautuu marginaalissa ja haavoittuvassa asemassa oleviin. Halutaanko heidät ottaa mukaan vai nähdäänkö heissä uhka ja taakka, jota tulee kontrolloida, Mäkinen kysyy.

Kaksi kertaa vuodessa kokoontuva kirkon EU-neuvottelukunta toimii neuvoa antavana asiantuntijaelimenä EU:ta koskevissa kysymyksissä.

Lähetysseura auttaa tehokkaasti köyhiä, sanoo ulkoministeriö

Lähetysseuran työ sai ulkoministeriön arviossa kiitosta heikoimmassa asemassa olevien, kuten naisten ja tyttöjen, tukemisesta. Kuva Nepalista.

SUOMEN LÄHETYSSEURA teksti
JOANNA LINDÉN-MONTES kuva

Ulkoministeriön arvion mukaan Lähetysseuran työ on tuloksekasta erityisesti köyhimpien ja syrjäytettyjen parissa. Lähetysseura on onnistunut myös kehittämään kehitysmaiden kansalaisyhteiskuntaa järjestelmällisesti ja hyvin tuloksin.

Suomen ulkoasiainministeriö teetti Suomen Lähetysseuran kehitysyhteistyöstä perusteellisen evaluaation. Lähetysseuran kehitysyhteistyöstä tehty arvio oli osa ulkoasiainministeriön laajempaa arviota ohjelmatukea saavien järjestöjen työstä.

Lähetysseuran lisäksi arvioitiin viisi muuta järjestöä. Suomen Lähetysseura on ulkoasiainministeriön pitkäaikainen kumppanijärjestö.

Lähetysseuran työ todettiin tuloksekkaaksi, kustannustehokkaaksi, pitkäjänteiseksi ja paikallisia tarpeita vastaavaksi. Erityistä kiitosta Lähetysseura sai työstään kaikkein köyhimpien ja syrjäytettyjen ihmisryhmien parissa.

Esimerkiksi naisten aseman todettiin parantuneen työn ansiosta monessa maassa.

– Pitkäjänteisellä ruohonjuuritason työllä olemme todennettavasti pystyneet tavoittamaan suuren määrän köyhiä ja syrjäytettyjä ihmisiä, joita ei välttämättä muilla rahoitusinstrumenteilla tavoiteta, Suomen Lähetysseuran ulkomaantyön johtaja **Rolf Steffansson** toteaa.

Lähetysseura on onnistunut kehittämään kehitysmaiden kansalaisyhteiskuntaa hyvin tuloksin. Kansalaisyhteiskuntaa on vahvistettu erilaisilla hankkeilla, kouluttamisella, läheisellä kumppaniyhteistyöllä ja henkilöavulla.

– Kumppaneillamme ja yhteisön jäsenillä todettiin vahva omistajuus hankkeidemme suunnittelussa ja toteutuksessa, ja hankkeet vastaavat heidän määrittelemiinsä tarpeisiin. Olemme painottaneet perusrahoituksen sijasta kumppanin oman osaamisen kehittämistä, Steffansson selittää hankkeiden vahvuuksia.

Kun yhteistyö tapahtuu kumppanuudessa ja vuorovaikutuksessa, syntyy uutta osaamista. Rahan lisäksi ihmiset tarvitsevat voimaantumista, itseluottamusta, osaamista ja osallisuutta.

– Evaluaatio osoittaa, että kansalaisjärjestöjen kanssa kannattaa tehdä yhteistyötä. Järjestöjen työ on tuloksellista. Ohjelmatukea kansalaisyhteiskunnan toimijoille tulee lisätä, sanoo Steffansson.

Missio vai lähetystyö – ihanko sama? Palokan kirkko 6.10. klo 18.
Mikä on kirkon missio tänään? Mitä on mission kokonaisvaltaisuus? Mitä tekemistä ihmisoikeuksilla tai globaalilla oikeudenmukaisuudella on lähetystyön kanssa? Suomen lähetysseuran ulkomaantyön johtaja Rolf Steffansson, kotimaantyön johtaja Satu Kantola, vaikuttamistyön asiantuntija Kati Kemppainen sekä palvelupäällikkö Suvimarja Rannankari-Norjanen. Alussa kahvitarjoilu.

Avun saaminen on Suomessa yhä vaikeampaa

KIRKON TIEDOTUSKESKUS teksti

Avustujärjestelmä vaatii avun tarvitsijalta kohtuuttoman paljon taitoja ja osaamista. Sosiaali- ja terveyspalvelut vaativat sellaisia avun hakemisen ja argumentoinnin ja perustelujen taitoja, joita harvalla on.

Tieto käy ilmi diakoniabarometrissa 2016. Diakoniabarometriin on koottu evankelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyöntekijöiden näkemyksiä suomalaisesta huono-osaisuudesta. Barometrin kyselyaineisto kerättiin helmi-maaliskuussa.

Kysely oli jaoteltu taustatietojen jälkeen teemoittain seitsemään osaan: huono-osaisuus, yhteisötyö, turvapaikanhakijat, diakonian esikuva, osaamisen ennakointi, diakoniatyön johtaminen ja työturvallisuus. Barometri tarjoaa runsaasti materiaalia diakoniatyöstä tämän päivän Suomessa. Diakoniabarometri toteutettiin yhdeksännen kerran. Sen toteuttavat Diakonian tutkimuksen seura, Diakoniatyöntekijöiden Liitto sekä Kirkon diakonia ja sielunhoito.

Barometrin raportin on laatinut diakoni, TM, asiantuntija **Titi Gävert** Kirkkohallituksesta. Se julkistetaan Kirkon diakonian päivillä Turussa. Diakonian päivät ovat alkavana viikonloppuna ja kokoavat kirkon diakoniatyöntekijöitä eri puolilta Suomea.

Vox Aurea on Yleisradion vuoden nuorisokuoro

KAARINA HEISKANEN teksti

Jyväskyläläinen Vox Aurea on Yleisradion vuoden nuorisokuoro 2016–17. Valintaan vaikuttivat Vox Aurea -kuoron pitkäaikainen, korkeatasoinen työ sekä tyylillinen monipuolisuus. Vox Aurea, on Jyväskylän koulutoimen edustuskuoro. Kuorossa laulaa 56 iältään 11–18-vuotiasta lasta ja nuorta. Kuoroa johtaa FL musiikkipedagogi **Sanna Salminen**.

Kuoro on tehnyt yhteistyötä Jyväskylän seurakunnan kanssa muun muassa konsertoimalla Taulumäen kirkon Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksissa.

Vuoden nuorisokuoron radioitava joulukonsertti on 18.12. Helsingissä, Kallion kirkossa klo 15. Se on osa Euroradion joulukonserttipäivää ja kuullaan suorana lähetyksenä Yle Radio 1:ssä. Toinen radioitava konsertti kuullaan Yle Radio 1:ssä keväällä 2017.

Talousarvioavustukset vielä haettavissa

SIRPA KOIVISTO teksti

Rekisteröidyt yhdistykset voivat vielä hakea Jyväskylän seurakunnan talousarvioavustuksia ensi vuodelle. Hakemukset on jätettävä syyskuun loppuun mennessä. Kirkkoneuvosto myöntää avustukset tammikuussa talousarvioon varatun määrärahan puitteissa. Lomake ja ohjeet hakemista varten löytyvät nettisivuilta www.jyvaskylanseurakunta.fi/rekisteroityjen-yhdistysten-talousarvioavustukset.

Katastrofit keskeyttävät lasten ja nuorten koulun

KIRKON ULKOMAANAPU teksti

Maailman konfliktialueilla elää 63 miljoonaa lasta ja nuorta, jotka eivät käy koulua.

– Koulunkäynnin keskeytyminen jopa vuosiksi tai vaarantuminen kokonaan katastrofien tai konfliktien takia rikkoo heidän oikeuttaan koulutukseen ja on taloudellisesti kestämätöntä, sanoo opetusalan erityisasiantuntija **Minna Peltola** Kirkon Ulkomaanavusta.

Kirkon Ulkomaanapu järjesti Koulutus katastrofeissa -paneelikeskustelun torstaina Helsingissä. Tavoitteena on löytää innovatiivisia ratkaisuja pakolaislasten ja -nuorten kouluttamiseen.

Paikallisyhteisöt, vanhemmat, lapset ja nuoret priorisoivat kriisin keskellä koulutuksen hyvin korkealle. Silti humanitaarisesta rahoituksesta vain kaksi prosenttia ohjataan koulutukseen.

– Tässä suomalaisella koulutusosaamisella on annettavaa, sanoo Peltola.

Tapahtumat

23.9.–7.10.2016

Kirkoissa soi

EDU KETTUNEN JA MARKUS VUORINEN VALON ILLASSA

Edu Kettunen ja Markus Vuorinen ovat lentäjän poika ja tuhlaajapoika samassa paketissa. He ovat lauluntekijöitä, joille musiikki on enemmän kuin mukava melodia ja kivat sanat. Konsertissa parivaljakko esittää lauluja molempien tuotannosta. Ilmainen Valon tapahtuma -konsertti on Kaupunginkirkossa 23.9. klo 20.

KUN AIKA ON – MUISTOHETKI LAPSENSA MENETTÄNEILLE

Muistohetki lapsensa menettäneille ja heidän läheisilleen on Kuokkalan kirkossa perjantaina 23.9. klo 19. Ilta koostuu musiikista, runoista ja hiljentymisestä. Lopuksi teetarjoilu. Mukana pastorit Annemari Siistonen ja Asta Rusanen, ja musiikkia esittävät Maria Salmela, Gsus-lauluryhmä, Jussi Keltakangas sekä Mikko Miettinen.

CLUB FOR FIVE TAULUMÄEN KIRKOSSA

Club For Five laulaa akustisesti kauneimpia hengellisiä lauluja ja spirituaaleja Taulumäen kirkossa tiistaina 27.9. klo 19. Konsertti on osa Sana-lehden 70-vuotisjuhlavuotta. Mukana on Sana-lehden päätoimittaja Heli Karhumäki. Liput: 25 euroa, lapset 4–14 v. 21,50 euroa. Varaa liput: lippu.fi tai p. 0600 900 900, 1,98€/min + pvm.

JOONA TOIVASEN LONE ROOM -LEVYNJULKAISUKONSERTTI

Suomen kansainvälisesti tunnetuimpiin jazzpianisteihin lukeutuva Joona Toivanen (s. 1981) on tullut monelle tutuksi oman trionsa kautta, joka on keikkaillut ja julkaissut materiaalia jo lähes kahdenkymmenen vuoden ajan. Toivasen triossa vaikuttavat hänen itsensä lisäksi rumpali Olavi Louhivuori sekä kontrabasisti Tapani Toivanen. Uudella albumilla kuullaan Toivasen lähes klassisia melodioita sekä hengittävää, mutta tyylikästä modernia pianojazzia. Levynjulkaisukonsertti on torstaina 29.9. klo 19 Kuokkalan kirkossa. Ohjelma 10/5 euroa.

PRO FIDEN PUOLI VUOSISATAA

Pro Fide konsertoi sunnuntaina 2.10. klo 18 Taulumäen kirkossa. Pro Fide on Kauniaisista ponnistava viiden miehen yhtye, jonka jäseniä yhdistää halu soittaa rockia fiiliksellä, taidolla ja uskon puolesta. Alun perin bändi syntyi jo vuonna 1966. Alkavan syksyn aikana Pro Fide tekee juhlakonserttikiertueen, joka päättyy pääkonserttiin Helsingin Savoy-teatterissa 4.12. Myös alkuperäinen 1966-kokoonpano, vanha Pro Fide esiintyy syksyn aikana.

LÄHTEELLÄ-KUORO KAUPUNGINKIRKOSSA

Jyväskylän Kristilliset eläkeläisten Lähteellä-kuoro konsertoi vanhustenviikolla maanantaina 3.10. klo 15 Kaupunginkirkossa. Kuoroa johtaa Ulla Kallinen.

Kummin kaa

KOKKIKERHOON KUMMIN KANSSA

Kummi-kummilapsi -kokkikerho on torstaina 29.9. klo 18.30 Jyskän seurakuntakodissa. Kokkikerho kummeille ja alle kymmenvuotiaille kummilapsille.

KUMMIN KAA -PUUHAA PAPPILASSA

Kummin kaa -puuhailtapäivä on sunnuntaina 2.10. klo 14-16.30 Vanhan pappilan pihassa. Tule testaamaan temppurataa, paistamaan yhdessä makkaraa ja vohveleita, ottamaan hassuja ilmeitä kummikaverikuvaan ja hiljentymään hetkeksi leikkimökkikirkkoon.

Elämää verkossa
www.jyvaskulanseurakunta.fi

TAULUMÄEN KIRKKO

Tuomasmessu su 25.9. klo 18, Siistonen, Puupponen, Björninen ja bändi, Aartolahti ja kuoro, Marja Rämänen, Siw Nykänen.
Club For Five konsertti ti 27.9. klo 19. Liput: 25 euroa, lapset 4–14 v. 21,50 euroa. Varaa liput: lippu.fi tai p. 0600 900 900, 1,98€/min + pvm.
Vanhusten viikon juhlamessu su 2.10. klo 10, Viitala, saarna Olavi Vuori, Hassinen. Ei iltamessua klo 18.
Pro Fide konsertti su 2.10. klo 18.

HALSSILA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 12 seurakuntakeskus, Siistonen, Keltakangas.
Messu su 2.10. klo 12 seurakuntakeskus, Tuominen, Tiusanen.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys. Halssila ma ja ke klo 9–10.30. Muuna aikana juha.halonen@evl.fi 050 549 7024.
Syysretki Laukaaseen to 6.10.

Syysretki Laukaaseen ja Tupaswillaan
Retkipäivä on torstai 6.10. Tutustutaan perinnekylä Tupaswillaan, jossa syödään lounas. Vierailemme myös Laukaan uudessa seurakuntatalossa, iltapäiväkahvit. Lähtö Kivistön työväentalon pysäkiltä klo 9.15 ja Huhtasuon kirkon pysäkiltä klo 9.20. Hinta 30 euroa. Ilm. Juha 050 549 7024 tai Elina 050 549 7005 29.9. mennessä.

Lapsille ja perheille
Lapsiparkki ma klo 9–12 Telkäntie 2 C kerhotila. Kysy vapaita paikkoja: Jaana 050 3018233 tai Elina 050 4079126
Päiväkerhot 3–5-vuotiaille ti ja to klo 9–11 Telkäntie 2 c kerhotila. Kysy mahd. vapaita kerhopaikkoja Jaana 0503018233 tai Elina 050 4079126.
Vauvakahvila ti klo 13–15. Telkäntie 2 c kerhotila.
Perhekerho ke klo 9–11 Telkäntie 2 c kerhotila.
Kerho 1–3-luokkalaisille ma ja to klo 13–16. Telkäntie 2 C kerhotila. Koulupäivän jälkeen leikkiä, ulkoilua, läksyjen tekoa ym. kivaa. Sis. välipalan, 30€/lukukausi. Mahtuu 12 lasta. Ilm. Jaana 050 301 8233 tai Elina 050 407 9126.
Toimintakerho 4–6-luokkalaisille ti klo 18. Telkäntie 2C, kerhotila. Leikitään, askarrellaan, kokataan, puuhataan kaikkea kivaa! Tied. 050 549 7021.

Nuorille ja aikuisille
Miesten Tupailta ke 28.9. klo 18 seurakuntakeskus. *Nyt kun kesä mennyt on... miehet saapuu!* Syksyn aloitus kahvin ja keskustelun kera.
Torstaitapaaminen to 29.9. klo 13 seurakuntakeskus. Tule tapaamaan toisia halssilalaisia keskustelun ja iltapäiväkahvin merkeissä.
Raamattupiiri to 6.10. klo 17 seurakuntakeskus. *Raamatun* tutkimista keskustellen ja rukoillen.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 10 kirkko, Siistonen, Tiusanen. Jyväskylän Studiokuoro, joht. Hannu Ikonen.
Viikkomessu ke 28.9. klo 18 kirkko. Messun jälkeen teetä ja pitsaa 1 €.
Messu su 2.10. klo 10 kirkko, Tuomas Torkki, Tuominen, Keltakangas. Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys ma klo 13–14.30 ja ti ti klo 10–11.30 kirkko.
Syysretki Laukaaseen to 6.10. Lounas perinnekylä TupasWillassa. Vierailemme myös Laukaan uudessa seurakuntatalossa, kahvit. Lähtö Kivistön työväentalon pysäkiltä klo 9.15 ja Huhtasuon kirkon pysäkiltä klo 9.20. Hinta 30 €. Ilm. Juha 050 549 7024 tai Elina 050 549 7005 29.9.mennessä.
Torstaitapaaminen to 6.10. klo 14 kirkko. Kahvit ja hartaus.

Lapsille ja perheille
Ekavauva-ryhmä ma klo 13.30–15.30. Vauvan toivotaan olevan alle 7 kk:n ikäinen aloittaessaan ryhmän. Mahtuu max 8 perhettä. Ilm. Seija 050 3235355.
Päiväkerhot ti klo 12.30–15.30. Kysy vapaita paikkoja 050 3235355.
Aikuisten käsityökerho. ti klo 18–20. Tule tekemään omia tai ohjattuja kädentöitä.
Perhekahvila ke klo 9.30–11. Kahvilan jälkeen ilmainen puurolounaas.
Päiväkerhot to klo 12.30–15.30. Kysy vapaita paikkoja 050 3235355.
3- ja 4-vuotissynttärit su 2.10. klo 16. Tervetuloa Huhtasuon alueella tänä vuonna 3 ja 4vuotta täyttävät lapset perheineen, kummeineen, isovanhempineen. Mukana Tuomo Rannankari.
Käsityöpaja yli 5-vuotiaille oman aikuisen kanssa to klo 17.30–19.30. Kokoontumisia syksyllä 5 kertaa. Materiaalimaksu 10€/ perhe/ lukukausi. Ilm. Seija 050 3235355.
Sählykerho 5–6-luokat ma klo 18 kirkko. Tied. Jari 050 549 7017.
Sählykerho 7–8-luokat ma klo 19–20 kirkko. Lisätied. Jari 050 549 7017.
Sählykerho 3–4-luokkal. ti klo 17.30–18.30 kirkko. Tied. Jari 050 549 7017.
Tyttöjen liikuntakerho ti klo 18.30–19.30 kirkko. Lisätied. Jari 050 549 7017.

Nuorille ja aikuisille
Naisten kuntojumppa to klo 18 kirkko.

KELJONKANGAS

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 16 Neulaskoti, Jurva, Vuorenoja.
Tilkkutäkkimessu su 2.10. klo 16 Neulaskoti, Jurva, Tahkola.

Lapsille ja perheille
Perhekerho pe klo 9.30 Neulaskoti.
Vauvaryhmä ti klo 9.30 Neulaskoti.
Taaperokerho ke klo 9.30 Neulaskoti. Alle 2-v. lapset vanhemman kanssa. Tied. 050 5863056
3-vuotissynttärit ke 5.10. klo 18 seurakuntakoti. Tervetuloa juhlimaan perheet ja kummit.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 10 kirkko, Vilkko, Salminen, Nieminen. Kahvit. Pyhäkoulu.
Aamurukous ti klo 8–8.30 kirkko. Voit rukoilla omien ja yhteisten asioiden puolesta ja sunnuntain messussa esille tulleiden esirukouksien puolesta.
Hiljainen aamurukous to klo 8-8.30 kirkko. Luetaan viikon raamatunkohdat ja n. 20 min. rukoushiljaisuus.
Messu su 2.10. klo 10 kirkko, Salminen, Vilkko, Lintunen. Kahvit. Pyhäkoulu.
Rukoushetki pe 7.10. klo 8.30 kirkko.
Birgitan päivät pe 7.10. klo 18 kirkko. Naisvaikuttamisen päivä, johon miehetkin ovat tervetulleita. Vieraina *Helsingin Sanomien* päätoimittaja emerita Reetta Meriläinen ja laulaja Arja Koriseva. Kolehti Naisten pankille. Kahvit. Katso sivu 4.

Apua ja tukea tarvitseville
Ruokapankkisetelipäivystys to klo 12–13 kirkko. Päivystykseen voit tulla uusimaan ruokapankkiseteliäsi koko alueseurakunnan alueelta ilman ajanvarausta. Muut ajat diakoniatyöntekijälle vain ajanvarauksella.
Myötätuuleen to 6.10. klo 14–15.30 kirkko, Ainoleena Laitinen. Mielenvirkistysryhmän aihe: *Kaipaanko muutosta?*

Lapsille ja perheille
Pyhäkoulu su klo 10 kirkko.
Taaperoryhmä ma klo 14.30 kirkko. 1–2v. taaperoille vanhemman kanssa. Tied. 050 4088852.
Perheolkkari ke klo 9 kirkko.

Nuorille ja aikuisille
Lähetyspiiri ma klo 18 kirkko.
Miesten ilta ti klo 19 kirkko.
Keltinmäen olohuoneen avoimet ovet ke 28.9. klo 13–15 kirkko. Seurustelua ja kahvit. Vapaaeht. kahvimaksu 1€. Ei ohjattua toimintaa.
Seurakuntakuoro to 29.9. klo 18 kirkko. Tiedustelut 050 521 5414.

Pyhäkoulunohjaajia etsitään Keltinmäessä
Jos tykkäät puuhailla lasten kanssa, tule pyhäkouluopeksi. Tarjoamme koulutusta, yhteistyötä ja virkistystä. Ota yhteyttä kirsti.yli-suvanto@evl.fi 050 3400 639.

Keltinmäen olohuone ke 5.10. klo 13–15 kirkko. Ohjelmallinen olohuonehetki. *Anna luovuudelle lupa.* Vapaaeht. kahvimaksu 1€. Diakoni Suvi Leppäpuisto.

KESKUSTA

Kaupunginkirkko avoinna ke–pe klo 11–14.

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Hiljaisuuden hetki pe 30.9. klo 12–14 Kaupunginkirkko.
Messu su 2.10. klo 10 Kaupunginkirkko, Tikkanen, Mannström, Vuorenoja.
KohtaamisPaikan iltajumalanpalvelus su 2.10. klo 17 Kaupunginkirkko.
Nuorten messu ke 5.10. klo 18 Kaupunginkirkko.
Viikkomessu to 6.10. klo 13 Kaupunginkirkko.
Hiljaisuuden hetki pe 7.10. klo 12–14 Kaupuginkirkko.

Musiikkitapahtumat
Valon tapahtuma -konsetti pe 23.9. klo 20 Kaupunginkirkko, Edu Kettunen, Markus Vuorinen Duo. Vapaa pääsy.
Valon Kaupunginkirkko – avoimet ovet pe 23.9. klo 20–22 Kaupunginkirkko.
Laulurinki ti klo 13 Vanha pappila.
Lauluyhtye Hyvät Jyvät ti klo 19 Vanha pappila.
Virsi- ja lauluhetki ke 28.9. klo 12 Kaupunginkirkko.
Lähteellä-kuoron konsertti (Jyväskylän Kristilliset eläkeläiset), johtaa Ulla Kallinen ma 3.10. klo 15 Kaupunginkirkko. Osa vanhustenviikkoa.
Virsi- ja lauluhetki ke 5.10. klo 12 Kaupunginkirkko.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystys ma 26.9. klo 9–11. Cygnaeuksenk. 8. Muuton takia ei päivystystä ke 28.9. ja to 29.9. Lea Pietiläinen 050 549 7027, Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001 tai Elina Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja perheille
Perhekahvila ti klo 13–15 Yliopistonkatu 28 B.

Leikkimökkikirkon korjaustalkoot
Saha suihkii ja vasarat paukkuvat Vanhan pappilan pihassa la 24.9. klo 9–16. Tule talkoisiin korjaamaan leikkimökkikirkko kuntoon! Talkoolaisille tarjolla soppaa ja pullakahvit. Tied. Johanna Kontinen 050 3409 895.

Perhekerho to klo 9.30–11.30 Yliopistonkatu 28 B.
Perhepyhäkoulu su 25.9. klo 16 Vanha pappila.
Leikikimökkikirkon korjaustalkoot la 24.9. klo 9–16 Vanha pappila.
Kummin kaa -puuhailtapäivä su 2.10. klo 14–16.30 Vanha pappila. Katso menovinkki sivulla 12.
Huippuhauska Syysleiri pe–su 30.9.–2.10. Vesala. Kouluikäisille. Hinta 35 €. Ilmoittaudu netissä.

Retkis – retkiperhekerho menee Vuorilammille
Retkiperhekerho suuntaa Vuorilammille 27.9. klo 17.30. Kokoontuminen Huhtasuon liikuntakentän parkkipaikalla klo 17.30. Sään mukainen varustus, eväät ja taskulamppu mukaan. Ei ennakkoilmoittautumista Tied. 050 340 9895.

Nuorille ja aikuisille
Nuorten Raamis ke klo 17 Yliopistonkatu 26 B.
Nuortenilta ke klo 18.30 Yliopistonkatu 26 B.
Café Taukopaikka – nuorten aikuisten kahvila to 6.10. klo 18–20.30 Yliopistonkatu 26 B. Avointa keskustelua uskosta. Tarjolla iltapala ja ilta päätetään hartauteen. Tule mukaan! Tied. Elina Lintulahti 050 549 7006 tai elina.lintulahti@evl.fi
Virtailta/Nightbreak to 29.9. klo 18 Yliopistonkatu 26 B. Sanan äärellä -raamis 1. Joh.1–2 Bible study, 1. John.1–2. Syvennytään Sanaan iltapalan ja musiikin siivittäminä. At Nightbreaks we get to know the Word of God and enjoy music and some evening snack. Lisätiedot sade.pirttimaki@evl.fi 040 560 9904.
SenioriFoorum ti 27.9. klo 15 Sepänkeskus, Kyllikink. 1. Alvar Aallon kirkkotaiteen helmiä. Arto Mikkola, Antti Laitinen, asiantuntija Alvar Aalto-museosta.
Tutustumisretki Muuramen kirkkoon ti 4.10. Bussi klo 13.30 Harjukadun tilausajolaiturista, 5 €. Ilm. 27.9. mennessä 040 5350 492.
Eläkeläisten piiri ke klo 14. Viitakoti (paritt. viikot)
Hannatyön rukouspiiri ma 3.10. klo 18 Vanha pappila. Rukousta maailman naisten puolesta. Myös miehet tervetulleita! Lisätied. Kuulasmaa 0452674614 tai Puukari 050 493 3459.
Keljon Avoin päiväkahvila ja käsityöpiiri to 29.9. klo 15 Keljonkatu 26, B-talon 1. krs, Muistipäiväkeskuksen tilat. Hartaus, päiväkahvit, käsitöitä ja keskustelua Jumalan huolenpidosta, Eevi-Riitta Kukkonen. Uusi paikka.
Kylän kammari to klo 14 Vanha pappila (parilliset viikot).
Leskien klubi vierailu Säynätsalon kirkkoon to 13.10. klo 10. Kokoontuminen Vanhan pappilan eteen klo 9. Bussi no 16 lähtee Vanhan pappilan luota klo 9.15. Kirkkoesittely, kahvit srk-kodilla. Bussi saapuu Vanhan pappilan eteen noin klo 12.40. Huom. bussin aikataulu muuttunut !
Osallisuuden kahvihuone eläkeiässä muuttaneille Vanha pappila ti 4.10. klo 14–16 Vanha pappila. Vanhustenviikon vieras kirkkoherra Arto Viitala.
Osallisuuden Puuhapaja ti 27.9. klo 13 Vanha pappila. Käsitöitä, askartelua ja yhdessäoloa seniorinaisille.
Raamattupiiri kaikenikäisille ti klo 10 Vanha pappila.
Senioripysäkki ma 3.10. klo 14 Vanha pappila. *Oppia ikä kaikki*, Eevi-Riitta Kukkonen.
Varttuneiden ja eläkeläisten piiri ke klo 13. Puistotori 4.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Iltakirkko su 25.9. klo 17 Korpilahden kirkko, Koivisto, Sievänen. Kahvit.
Hartaushetki to 22.9. klo 10 Korpihovi.
Messu su 2.10. klo 10 Korpilahden kirkko, Koivisto, Laiho. Kirkkokahvit.

Musiikkitapahtumat
Kauneimmat hengelliset laulut Korpihovissa ti 4.10. klo 10. Mukana Keski-Suomen muistiyhdistys.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakonissan vastaanotolle ajanvaraus. kirsi.lepoaho@evl.fi 050 557 9003.

Lapsille ja perheille
Taaperoryhmä ma 26.9. klo 9.30 srk-talo. Oma perhekerho alle 3-v perheille. Sisarukset voi ottaa mukaan. Taaperoiden temppurata -päivä.
Pohjoisten kylien perhekerho ke 28.9. klo 9–11 Ylä-Muuratjärven kylätalo. Oman kylän perheiden kohtaamispaikka. Aisti- /temppurata lapsille.
Perhekerho to 29.9. klo 9.30 srk-talo. Lasten ja aikuisten yhteinen paikka. Äitien arkikampauksia, Marjaana Kokki.
Kirkkohetki Tikkalassa ke 5.10. klo 9.30 Tikkalan koulu. Pieni jumalanpalvelus lapsille ja muillekin!
Iltaperhekerho ke 5.10. klo 18 srk-talo. Kirkkopiilosta ja makkaranpaistoa kirkonmäellä. Taskulamput mukaan.
Kirkkohetki to 6.10. klo 9.30 srk-talo. Pienten ihmisten jumalanpalvelus, tervetuloa muutkin!
Perhekerho to 6.10. klo 9.30 srk-talo. Kirkkohetki ja lounasta pikkurahalla.

Nuorille ja aikuisille
Hengari ti klo 15–17 Sumbpi. Tule kahville, pelailemaan, juttelemaan, hengailemaan!
Väentupa ti klo 11 Korpikeidas.
Miestenilta ke 28.9. klo 18 srktalo.
Kirkkokuoro to 29.9. klo 17.45–19.30 srk-talo. Tied. Laiho 050 557 9004.
Lähetyksen neulekahvila pe 30.9. klo 18 srk-talo.
Diakoniatalkoot ma 3.10. klo 13 srk-talo.

Uudet virret tutuiksi miestenillassa
Miestenillassa keskiviikkona 28.9. klo 18 lauletaan uuden virsikirjan lisävihkon virsiä Korpilahden seurakuntatalolla. Virsiä laulattaa kanttori Tiina Laiho. Myös naiset ovat tervetulleita laulamaan.

NOJA-ryhmä ti 4.10. klo 18 srk-talo.
Näkö-ja kuulovammaisten kerho to 6.10. klo 11.30 srk-talo. Ruokailu ja kahvit 6 €. Kyytiä tarvitsevat ota yhteys diakonissaan paria päivää aikaisemmin 050 5579 003.
Aamupysäkki pe 7.10. klo 9 srk-talo. Eu-ruuan jako, aamupalaa ja hartaus.

KORTEPOHJA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Hiljentymisryhmä perjantain puolipäivä pe 23.9. klo 13 srk-keskus, Eivor Pitkänen. Hiljentymistä seuraavan sunnuntain tekstien äärellä. Huom. uusi alkamisaika klo 13. Oma *Raamattu* ja muistiinpanovälineet. Yhteyshenkilö Eivor Pitkänen 050 5900 265.
Senioripyhän messu su 25.9. klo 16 srk-keskus, Vilkko. Tuovi ja Arvi Tuomi, Pentti Ahonen, Leppäpuisto, Nieminen. Kahvit ja keskustelua.
Messu su 2.10. klo 16 srk-keskus, Salminen, Nieminen.
Hiljentymisryhmä perjantain puolipäivä pe 7.10. klo 13 seurakuntakeskus, Eivor Pitkänen.

Seurakunta mukana Syysmarkkinoilla
Lähetys osallistuu Kortepohjan Syysmarkkinoihin lauantaina 24.9. Kahvitus klo 10–13 seurakuntakeskuksessa avoimien ovien periaatteella. Mukana myös myyntipöytä.

Apua ja tukea tarvitseville
Ruokapankkisetelipäivystys to klo 9–10 srk-keskus. Päivystykseen voit tulla uusimaan ruokapankkiseteliäsi koko alueseurakunnan alueelta ilman ajanvarausta. Muut ajat diakoniatyöntekijälle vain ajanvarauksella.
Torstaikahvila to klo 12 srk-keskus. Avoin kohtaamispaikka, maksuton kahvi/tee/mehu + voileipä/ makea leipä. Toimii vapaaehtoisten mahdollistamana, tule tekemään hyvää.

Lapsille ja perheille
Perheolkkari ke klo 9 srk-keskus.

Nuorille ja aikuisille
Syysmarkkinat la 24.9. klo 10–13 srk-keskus.
Lähetyspiiri ti 27.9. klo 10 srk-keskus.
Tiistaitapaaminen ti 27.9. klo 13 srk-keskus. Runo-ja lauluesitys *Tuu tuu tupakkirulla.*
Yhteislauluhetki ti klo 14.45–15.45 srk-keskus, Ainoleena Laitinen.
Seurakuntakuoro to 29.9. klo 18 Keltinmäen kirkko. Tied. 050 521 5414
Lähde-kuoro to klo 18 srk-keskus. Tied. 050 549 7049

KUOKKALA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu ja aluekappalainen Riku Buchtin virkaanasettaminen su 25.9. klo 11 kirkko. Pyhäkoulu.

Riku Buchtin virkaanasettaminen Kuokkalassa
Piispa Simo Peura asettaa Riku Buchtin Kuokkalan aluekappalaisen virkaan messussa 25.9. Messu Kuokkalan kirkossa alkaa klo 11 ja siinä saarnaa Bucht. Muut messun toimittajat ovat Ritva Tuominen, Sirpa Lampinen, Marjo Ronkainen ja Arto Viitala. Mukana Stemmakuoro ja nuoret. Kakkukahvit.

Äänekkäiden viikkomessu ke 28.9. klo 18 kirkko.
Messu su 2.10. klo 11 kirkko, Reukauf, Mäkinen, Lampinen, Luomala. Kehittyvät laulajat, Jubilate Deo 10 vuotta. Pyhäkoulu, kakkukahvit
Viikkomessu ke 5.10. klo 8.30 kirkko.
Hiljaisuuden ilta ke 5.10. klo 18 kirkko. Arkiretriitti ja iltahartaus.
Aamurukous to 6.10. klo 10 kirkko.

Musiikkitapahtumat
Kun aika on – muistohetki lapsensa menettäneille ja heidän läheisilleen pe 23.9. klo 19 kirkko. Kts sivu 12.
Jazz-konsertti Joona Toivanen Lone Room to 29.9. klo 19 kirkko. 10/5 €.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniatoimisto, Kuokkalan kirkko, alakerta. Ruokapankkisetelit ilman ajanvarausta tiistaisin klo 9–10. Muissa asioissa ajanvaraus diakoniatyöntekijälle: 050 5497007 marjo.ronkainen@evl.fi tai 050 5497034 paivi.heikkila@evl.fi.

Lapsille ja perheille
Lapsen kaa-leiri 29.–30.10. Vesala. Äiti, isä, kummi tai isovanhempi: tule viettämään yhteistä aikaa lapsen kanssa. Hinta 25 € aikuinen, 15 € lapsi 4–17 v., alle 4 v. ilmainen. Meno ja paluu omin kyydein. Hakemukset 26.9.–16.10. netissä www.jyvaskylanseurakunta.fi. Tied. 050 5497034 Päivi Heikkilä tai 050 3409887 Tiina Korhonen.
Perhekerho ma klo 9.30 kirkko.
Taaperotupa ti klo 9.30 kirkko. 1–2 -vuotiaille taaperoille vanhempineen.
Café Kide avoin olohuone ke klo 9–11 kirkko.
Iskän kaa -ilta ke 28.9. klo 18–20 kirkko.
Lasten kirkkohetki to 29.9. klo 9.30 kirkko.
Huippuhauska Syysleiri pe–su 30.9.-2.10. Vesala. Kouluikäisille. Hinta 35 €. Ilmoittaudu netissä.
Naisten ilta ke 5.10. klo 17.30 Polttolinja 29.
Vauvaperhepesä to 6.10. klo 13 kirkko.
Muksun kaa -ilta to 6.10. klo 18 kirkko.

Nuorille ja aikuisille
Nuortenilta ke 5.10. klo 19–21 Polttolinja 37.
Iltakahvila pe 7.10. klo 17–22 Polttolinja 37. Nuorten olo- ja peli-ilta. Pikkupurtavaa ja kahvia lähetystyölle.
Ikäihmisten syntymäpäiväjuhla to 17.11. klo 13–15 kirkolla. Kuokkalan alueseurakunnan syntymäpäiväjuhla heinä-joulukuun aikana 70, 75, 80, 85, 90 ja sitä enemmän täyttäville. Mukaan voitte kutsua myös yhden läheisenne. Il. tarjoilun vuoksi 10.11. mennessä, p. 050 5497007 Päivi Heikkilä tai 050 5497007 Marjo Ronkainen.
Seurakuntaretki Jämsään 2.11. Jämsän kirkko ja kirkkomuseo ja huopatehtaan tehtaanmyymälä. Lounas Ruotsulan Hovissa ja kahvit Witikkalan kartanossa. Lähtö klo 9 kirkolta, paluu noin klo 16. Hinta 30 euroa. Tied. ja ilm. 26.10. mennessä 050 549 7007 Marjo tai 050 549 7034 Päivi.
Raamattupiiri ma klo 19 kirkko.
Elämässä eteenpäin -ryhmä ke 28.9. klo 13 Kuokkalan kirkko, alakerta.
Rukouspiiri ke 28.9. klo 19 Polttolinja 29.
Torstaitapaaminen, eläkeläisten kerho to 29.9. klo 13 kirkko, yläkerta.
Kuokkamiehet ti 4.10. klo 18 kirkko.
Lähetyksen olohuone ke 5.10. klo 13 kirkko, alakerta.

LOHIKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Ilvesmäki, Valtasaari, kahvit.
Messu su 2.10. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Watia, Björninen, kahvit.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystys ma 26.9. klo 9–11. Cygnaeuksenk. 8. Muuton takia ei päivystystä ke 28.9. ja to 29.9. Lea Pietiläinen 050 549 7027, Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001 tai Elina Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja perheille
Perhekahvila ke klo 9.30–11.30 Kerhotila, Katajatie 1 as 5.
Kummin kaa – puuhailtapäivä Pappilan pihalla su 2.10. klo 14–16.30 Vanha pappila. Testaa temppurataa, paista makkaraa ja vohveleita, ota hassuja ilmeitä kummikaverikuvaan ja hiljenny leikkimökkikirkkoon.
Retkis – retkiperhekerho ti 27.9. klo 17.30 Vuorilammen laavu, Huhtasuo. Kokoonnumme Huhtasuon liikuntakentän parkkipaikalla klo 17.30. Sään mukainen varustus, eväät ja taskulamppu mukaan. Ei ennakkoilmoittautumista. Tied. 050 340 9895.

Nuorille ja aikuisille
Kolikkotuvan Olohuone to 6.10. klo 12–14. Kolikkotupa, Kolikkotie 2.
Olohuone ti klo 9–11 Lahjaharjun kappeli.
Miesten Raamattupiiri ti klo 18 Lahjaharjun kappeli. (ei vko 42 ja vko 49) Tied. martti.mononen@saunalahti.fi 014 620856

PALOKKA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Verkkarikirkko su 25.9. klo 10 kirkko, Eeva-Liisa Helle-Lahti, Kari, Partanen.

Verkkarikirkko Palokassa
Verkkarikirkko on sunnuntaina 25.9. klo 10. Liikuntapastori Eeva-Liisa Helle-Lahti saarnaa ja liikuttaa. Kirkkokahveilla ideoita liikuntaan, luento Luotu liikkeelle, ei istumaan. Pyhäkoulu.

KohtaamisPaikan iltamessu su 25.9. klo 17 kirkko, Mika Kilkki, Marko Remes, Tarja Sulkala. Lasten ohjelmat.
Rukouspiiri ke klo 18 kirkko. Heikki. Ilola@jkl.fi
Mukulamessu su 2.10. klo 10 kirkko, Ahonen, Sulkala, Partanen, Junttila ja lapsityöntekijät. Messun jälkeen enkelinäyttely ja tarjoilua.
Raamattuilta: *Miten elän kristittynä monikulttuurisessa maailmassa?* ti 4.10. klo 18 kirkko. Sauli Puukari, Aino Viitanen, Hautalahti, lauluryhmä Ester. Teetarjoilu. Palokan alueseurakunta ja Suomen Raamattuopisto.
Nuorten viikkomessu ke 5.10. klo 17.30 kirkko, Kari, Partanen.

Musiikkitapahtumat
Palokan kirkkokuoro to 29.9. ja 6.10. klo 17.30 kirkko. Tied. liisa.partanen@evl.fi 050 358 1860.
Hengellisten laulujen yhteislaulua su 2.10. klo 16 kirkko. Partanen.

Apua ja tukea tarvitseville
Apua arkeen -toiminta. Tarvitsetko apua esim. lastenhoidossa, kotitöissä, kuuntelijaa, puhekaveria, ota yhteyttä Sari Eräjärvi 040 500 7820 tai Pirjo Johansson 040 535 2276. Sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@evl.fi.
Diakonian päivystys ke 9–11 ja to 12–14 tai sopimuksen mukaan. Elina Romar 040 560 9910 ja Päivi Itkonen 040 709 0142. Kotikäyntejä pyynnöstä.
Aamupalapysäkki ke klo 9–11 kirkko. Aamupala, hartaus noin klo 9.30.

Lapsille ja perheille
Lisätietoja lapsityöstä: 040 560 9909 marja-terttu.kivela@evl.fi.
Päiväkerhot 3-6–vuotiaille. Paikkoja on.
Perhepysäkit. Avoimia, lasten ja aikuisten kohtaamispaikkoja, ei tarvitse ilmoittautua. Tarjoilua (vapaaeht. maksu), voitte tuoda myös omia eväitä.
Vauvapysäkki ma klo 13 kirkko. Ensimmäisen lapsensa saaneille.
Taaperopysäkki ti klo 9.30 kirkko. Perheille, joissa n. alle 2-vuotias lapsi.
Kirkon perhepysäkki ke klo 9 kirkko.
Mannilan perhepysäkki ke klo 9.30 Lyhty, Mankolantie 3.
Kirrin perhepysäkki to klo 9 Kirri, Kirrinpelto 1.
Ilmoittautuminen synttäreille 26.9.–7.10. Synttärit 13.10. klo18 tänä vuonna 4 vuotta täyttäville perheineen. Ilm. 040 560 9908. Ei tekstarilla.
Muskarit. Hajapaikkoja. Tied. Jenni Jurva 050 340 9898 ja Miia Syrjä 050 571 5155.
Kouluikäisten toimintatiedot netissä : www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/kouluikaiset. Kerhopaikoista ja muusta toiminnasta voit kysellä Minna Junttila 040 7739 851

Nuorille ja aikuisille
Nuorisotyö. www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/ tai Paula Raatikainen 040 5609909.
Mannilan nuortenilta pe 7.10. klo 18 Mankolantie 3.
Missio vai lähetystyö – ihanko sama? 6.10. klo 18. kirkko. Suomen lähetysseurasta ulkomaantyön johtaja Rolf Steffansson, kotimaantyön johtaja Satu Kantola, vaikuttamistyön asiantuntija Kati Kemppainen sekä palvelupäällikkö Suvimarja Rannankari-Norjanen. Kahvitarjoilu.
Vapaaehtoisten virkistysretki Laajavuoreen 1.10. Palokan vapaaehtoisille. Lounas klo 12, omavastuu 5 euroa. Mahd. kylpyläuintiin, omavastuu 5 euroa. Mahtuu 40 hlöä. Ilm. 29.9. mennessä Elina Romar 040 560 9910.
Lyydiat-kutojaryhmä kirkon väestönsuoja. Mattoja, poppanoita yms. Tied. 040 7090 142, paivi.itkonen@evl.fi
Syntymäpäiväjuhla pe 18.11.2016 klo 13–15 kirkko. Kuluvan vuoden aikana 70, 75, 80, 85, 90 ja enemmän täyttäneille. Tarjoilun takia ilm. pe 11.11. mennessä Romar 040 560 9910.
Raamattu-ja keskustelupiiri ti 27.9. klo 13–14.30 kirkko. Raamattu- ja keskustelupiiri. Oma *Raamattu* mukaan.
Lähimmäisen Kahvitupa to 29.9. klo 12 kirkko. Ohjelmahetki klo 13, *Paloturvallisuus kotona*, vierailija SPEK:sta
Lähetyspysäkki ja kahvihetki ti 4.10. klo 10–12 kirkko, takkatupa.
Kaikenikäisten aikuisten ompeluseura ti 4.10. klo 17.30–19.30 takkatupa kirkko. Tule keskeneräisen käsityösi kanssa tai osallistu sukka- tai lapastalkoisiin! Ei haittaa, vaikket osaa neuloa – me opastamme. Pientä purtavaa. Tied. Kivelä 040 560 9908.
Lähimmäisen Kahvitupa to 6.10. klo 12 kirkko. Porinapiiri klo 13.

SÄYNÄTSALO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 10 kirkko, Jurva, Vuorenoja. Kirkkokahvit.
Perhemessu su 2.10. klo 10 kirkko, Väätäinen, Tahkola. Vapaaehtoisia kutsutaan joukkoon. Kirkkokahvit.

Musiikkitapahtumat
Lähetyksen lauluilta to 29.9. klo 18 srk-koti. Tuotto lähetykselle.
Lapsikuoro ke 5.10. klo 17 srk-koti. Tied. Tahkola 040 6842050
Neulaset-kuoro ke 5.10. klo 18 srk-koti. Tied. Tahkola 040 6842050.

Nepalin kuulumisia ja Hannu Alan musiikkia
Lähetyksen lauluillassa 29.9. klo 18 lauluja säestää Hannu Ala. Illassa kuullaan Dhakalien kuulumisia Nepalista. Mukana myös Paula Kiviranta ja Osmo Väätäinen. Iltatee, tuotto lähetykselle.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys tiistaisin klo 9 srk-koti. Diakoniatyöntekijän avoin vastaanotto diakoniatoimistossa klo 9–11. Mieltä painavat asiat, hengelliset asiat ja taloudellinen hätä.

Lapsille ja perheille
Perheolkkari ma klo 9.30 srk-koti
Perhekerho to klo 9.30 srk-koti
Pyhäkoulu to 29.9. klo 17.30 srk-koti.

Kolmevuotias – nyt juhlitaan!
Kolmevuotissynttärit on Säynätsalon seurakuntakodissa 5.10. klo 18. Tervetuloa perheet ja kummit.

Nuorille ja aikuisille
Nuortenilta ke 5.10. klo 19–21 srk-koti.
Miestenpiiri su 25.9. klo 18 srk-koti. Tee.
Olohuoneen retki Muurameen to 29.9. klo 10.30. Huom. päivä! Muuramen kirkko ja Lähimmäisen kammari. Tied. 050 5980 951.
Naisten solu ti 4.10. klo 18 srk-koti.
Olohuone ke 5.10. klo 13 srk-koti. *Sammon taonta*, draamaa Tuula Pulli.

TIKKAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 10 kirkko, Vallipuro, Tenkanen, saarna pastori Petri Kauhanen Hengen uudistus kirkossamme -liikkkeestä, Kottaraiset-kuoro. Kahvit, Kauhanen kertoo juutalaisten juhlista.
Sanan ja rukouksen ilta su 25.9. klo 18 kirkko. *Kristus kirkkauden toivo*, Petri Kauhanen, Heljä Markkula, Vallipuro. Iltatee.
Perhekirkko su 2.10. klo 11, von Gross, Luiro, lapsityöntekijät, Lapsikuoro. Mikkelinpäivä, koko perheen messu, kirkkokahvit/mehut.
Siioninvirsiseurat su 2.10. klo 18 pappila.

Lähetysmyyjäisiin voi tuoda lahjoituksia
Tikkakosken kirkolla on syyssadon myyjäiset ja uutispuuro sunnuntaina 9.10. messun jälkeen. Satolahjoituksia voi tuoda kirkolle etukäteen.

Musiikkitapahtumat
Uudet ja vanhat laulajat tervetuloa!. Tied. riitta.luiro@evl.fi 040 560 9913.
Lapsikuoro ke klo 14 Luonetjärven koulu.
Candela-kuoro to klo 17.30 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniatyöntekijän ajanvaraus marja-liisa.jaakonaho@evl.fi 040 560 9916.
Ruokajakelu to klo 10.30.
MieliMaasta vertaisryhmä ti 27.9. klo 18 pappila. Paula Rinne. 040 8244 561 paurinne77@gmail.com.

Lapsille ja perheille
Perhekerho/Turinatupa lapsille ja hoitajille. Puuhastelua,kahvit ja mehut.
Perhekerho ma klo 13 kirkko.
Perhekerho ti klo 9.30 kirkko.
Perhekerho ti 27.9. klo 9.30 Puuppolan kerhotila, Takalantie 2.
Vauvakerho to 29.9. klo 9.30 Puuppolan kerhotila, Takalantie 2. (ensimmäisen lapsensa saaneille perheille)
Perheiden kirkkohetki ti 4.10. klo 10 kirkko.
Lasten lähetystapahtuma pe 7.10. klo 9.30 kirkko. Mikko Pyhtilä. Mehut ja kahvit.
Lapsi- ja perhetyön tied. eija.simpanen@evl.fi040 560 9914.
Kouluikäisten tied. outi.pirttimaki@evl.fi 040 560 9915.
Hengari & Hangaari ke klo 14 kirkko.
Syyslomaleiri. 1.–4.-luokkalaisille Sarpatti 17.–19.10. Ilm. 2.10. mennessä www.jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat

Nuorille ja aikuisille
Nuortenilta to klo 19 kirkon nuorisotilat.
Työtupa ti 27.9. klo 12 kirkko. Käsitöitä ja leivontaa diakonian ja lähetyksen hyväksi.
Miestenpiiri ti klo 13 pappila. Päiväkahvit työtuvalla klo 14.
Lukupiiri ke 28.9. klo 13 pappila.
Miesten saunailta Sarpatissa ke 28.9. klo 17.30. Pyyhe ja piplia mukaan!
Keskustelupiiri *Rupatellen* ke 28.9. klo 18 pappila.

Mikko Pyhtilä tuo terveisiä Tansaniasta
Nimikkolähetti Mikko Pyhtilä vierailee lähetyksen ja diakonian työtuvassa 5.10. klo 12 kirkolla, lähetysillassa 6.10. klo 18 Lahtisilla Nyrölässä ja iltapäiväkahveilla 7.10. klo 14 kirkossa. Pyhtilä pistäytyy myös lasten lähetystapahtumassa 7.10. kirkossa. Mehut ja kahvit.

Torstaiaamun hartaus ja aamupala to klo 10 kirkko. Ruokajakelu klo 10.30.
Raamatturyhmä to klo 17.30 kirkko.
Naisten ilta pappila pe 30.9. klo 18. Ulla Palola, iltatee.
Lähetyksen ja diakonian työtupa ke 5.10. klo 12 kirkko. Mikko Pyhtilä.
Päiväpiiri ke 5.10. klo 14 kirkko. Hartaus ja keskustelua. Poikkeuksellinen aika ja paikka!
Lähetysilta to 6.10. klo 18 Lahtisilla Nyrölä Nyröläntie 807. Mikko Pyhtilä.
Iltapäiväkahvit pe 7.10. klo 14 kirkko. Lähetti Mikko Pyhtilä Tansaniasta.

VAAJAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 25.9. klo 10 kirkko, Laitinen, Salmela. Ilkka Kauppi, sello.
Oravasaaren seurakuntailta ke 28.9. klo 18.30 Mirja ja Seppo Raitasella Pohjolanraitti 84.
Nuorten viikkomessu ke 28.9. klo 19 kirkko.
Miesten päiväraamattupiiri to 29.9. klo 12 kirkko.
Leppälahden päiväpiiri 30.9. klo 12 vanhalla kaupalla.
Messu su 2.10. klo 10 kirkko, Kauppinen, Tiusanen. Niina Heinonen, trubaduuri.
Raamattuopetusilta *Profeettojen poluilla* ti 4.10. klo 18 kirkko, Luennot Kari Valkonen. Musiikki Saara Mörsky. Luento klo 18.30. *Tuho vai armahdus?*
Miesten raamattupiiri to 6.10. klo 18.30 kirkko.
Vanhusten viikon messu ja kirkkokahvit pe 7.10. klo 12 kirkko, Kauppinen, Salmela, Liimatainen, Reingoldt.

Musiikkitapahtumat
Seniorikuoro ke klo 12, kirkko. Tervetuloa uudet ja jo aiemmin mukana olleet laulajat! Tied. 050 3800 608.
Majakka-kuoro ke klo 18.15, kirkko. Etsimme uusia laulajia. Koelaulu ja haastattelu 050 3800608.
Gsus-lauluryhmä ke klo 16.30, kirkko.
Gospelkuoro Ihanaiset to klo 17.30, kirkko. Uudet laulajat: tied. maria.salmela@evl.fi 050 3800608.
Kirkkokuoro to klo 18, kirkko. Tied. Petri Tiusanen 050 535 2534.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystykset kirkolla ja Jyskän srk-kodilla ajanvarauksella marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926 ja tero.reingoldt@evl.fi 040 560 9927.
Jyskän aamupuuro porinat ke klo 8.30 Jyskän seurakuntakoti.

Lapsille ja perheille
Perhekerho pe klo 9 Kaunisharjun kerhotila.
Pyhäkoulu, Mutkatie 14 su klo 14. Tervetuloa 3 vuotta täyttäneet lapset.
Perhekerho ti klo 9 kirkko.
Jyskän perhepysäkki ti klo 9 srk-koti.
Pallerot-ekavauvoille ti klo 13 kirkko.
Iltaperhekerho ti klo 17.30 kirkko.
Taaperokerho to klo 9 kirkko 1–2 vuotiaille lapsille vanhempineen.
Muskari. Tied. Terhi Hassinen 050 340 9893. Muskareissa tilaa.
Kouluikäisten kerhot: www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi
Alakoululaisten avoimet ovet ke 28.9. ja 5.10. klo 13–15 kirkko. Läksyjen tekoa, pelailua ja oleskelua.
Kummi-kummilapsi -kokkikerho to 29.9. klo 18.30 Jyskän srk-koti. Sivu 12

Nuorille ja aikuisille
Perjantaikahvila pe 23.9. ja 7.10. klo 17 kirkko.
Hengari nuortenilta ke 28.9. ja 5.10. klo 18 kirkko, nuorisotilat.
Lähetyspiiri ti 27.9. klo 13 kirkko.
Keskiviikkokerho ke 28.9. klo 13 kirkko.
Keskiviikkokerho ke 28.9. klo 13 Jyskä.

Yhteiset

Aseman Pysäkki
Hannikaisenkatu 27–29. Tied. Antti Laitinen 050 360 3484, antti.laitinen@evl.fi. Avoinna ma, ti ja to klo 11–15.
Ryhmätoiminnot:
Tietovisa ma klo 13.30
Lenkkiryhmä to klo 12.
Viikkomessu to klo 13 Kaupunginkirkko.
Papintunti to klo 14.
Virsi- ja laulutunti ma 3.10. klo 12.
Rukouspiiri to klo 11.30 (6.10. vielä avoin).
Kaverikoira Roope paikalla ti 4.10. ja to 6.10. klo 14–15.

Kansainvälinen työ
Virtailta/Nightbreak to 29.9. klo 18 Yliopistonkatu 26 B. Sanan äärellä -raamis 1.Joh.1–2 Bible study, 1.John.1–2. Syvennytään Sanaan iltapalan ja musiikin siivittäminä. At Nightbreaks we get to know the Word of God and enjoy music and some evening snack. Tied. sade.pirttimaki@evl.fi 040 560 9904.
Hannatyön rukouspiiri ma 3.10. klo 18 Vanha pappila. Rukousta maailman naisten puolesta. Myös miehet tervetulleita! Tied. Kuulasmaa 045 267 4614, Puukari050 493 3459.
Missio vai lähetystyö – ihanko sama? 6.10. klo 18 Palokan kirkko. Onko lähetystyö mennyttä aikaa? Mitä tarkoittaa mission kokonaisvaltaisuus tai marginaaleista nouseva missio? Mitä tekemistä ihmisoikeuksilla tai globaalilla oikeudenmukaisuudella on lähetystyön kanssa? Suomen lähetysseuran ulkomaantyön johtaja Rolf Steffansson, kotimaantyön johtaja Satu Kantola, vaikuttamistyön asiantuntija Kati Kemppainen, palvelupäällikkö Suvi-marja Rannankari-Norjanen. Kahvit.

KohtaamisPaikka
KohtaamisPaikan iltamessu @ Palokan kirkko su 25.9. klo 17, Mika Kilkki, Marko Remes. Lastenohjelmat.
Iltamessu @ Kaupunginkirkko su 2.10. klo 17, Mika Kilkki.
ALFA alkaa @ Vanha pappila, Vapaudenkatu 26 ma 3.10. klo 18–20. Löytöretki kristinuskon perusteisiin. Kokoonnumme maanantaisin 3.10.–14.11. klo 18–20 (ei viikko 42). #kokeileAlfaa, olet tervetullut seikkailuun! Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net 044 5243904 www.kohtaamispaikka.net, Facebook KohtaamisPaikka Jyväskylä, instagram @kohtaamispaikka

Maahanmuuttajatyö
Cygnaeuksenkatu 8, Mirja Hytönen (Kutti), diakoni, 050 549 7033, mirja.hytonen@evl.fi, Oxana Usova, avustaja, 041 705 2329, oxana.usova@evl.fi
Päivystys ti klo 9–11 ja ke klo 13.30–15.30, Cygnaeuksenk. 8, to klo 14–15.30, Huhtasuon kirkko (Nevak. 6).

Naisten saunailta
Naisten saunailta 27.9. klo 17 Vesala. Saunomista, ohjelmaa ja iltapala.

Näkövammaiset, huonokuuloiset, omaishoitajat
Diakoniatyöntekijä Tuija Emaus-Etindelle 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11, Cygnaeuksenk. 8. Ei 26.9.
Vanhusten kirkkopyhän messu su 2.10. klo 10 Taulumäen kirkossa.
Näkövammaisten ja huonokuuloisten kerho ke 5.10. klo 13–14.15 Vanha pappila, Vapaudenk 26, Vähäjylkkä.
Omaishoitajien Oma hetki ke 12.10. klo 12 Vanha pappila, Palola.Sana ja rukous

Sana ja rukous
Sanan ja rukouksen ilta su 25.9. klo 18 Tikkakosken kirkko. *Kristus kirkkauden toivo*, Petri Kauhanen, Heljä Markkula, Vallipuro. Iltatee.
Profeettojen poluilla! Luentosarja *Vanhan testamentin* profeetoista ti 4.10. klo 18.30 Vaajakosken kirkolla. *Tuho vai armahdus?* Kari Valkonen, musiikki Saara Mörsky. Kahvit klo 18.

Viittomakieliset
Kuurojendiakonissa Päivi Lehtinen, 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi, Cygnaeuksenk. 8. Vastaanotto ti 9–12, ke 9-11 (puh. ja web.kamera-aika klo 11-12) ja to 15.30-16.30.
Viittomakielinen lähetyspiiri su 25.9. klo 14, Cygnaeuksenkatu 8.
Viittomakielinen raamattupiiri to 29.9. klo 17.30, Cygnaeuksenkatu 8.
Valtakunnallisen vanhusten viikon jumalanpalvelus su 2.10. klo 10 Taulumäen kirkko (viittomakielen tulkkaus).

Kristilliset järjestöt

Jyväskylän NNKY
Puistotori 4, Toiminnanohjaaja Tanja 040 740 4472 jklnnky@elisanet.fi, www.ywca.fi/Paikallinen toiminta/Jyväskylän NNKY www.facebook.com/jklnnky
Juhla-asujen kertomaa: rippipuvut su 25.9. klo 15. Muistellaan ja vertaillaan eri aikakausien rippipukuja ja kokemuksia rippikoulusta. Keskustelun alustaa pastori Heidi Watia. Kahvit.
Avoin kohtaamispaikka (aamupala 5 euroa) ti 27.9. klo 9–11. *Kaksi kertaa sotalapsena Ruotsissa*, Daisy Holopainen.
Avoin kohtaamispaikka (aamupala 5 euroa) ti 4.10. klo 9–11. *Mummolan aarteet*, Eija Kokko.
Kirjapiiri II tiistai 4.10. klo 18. Ian McEwan: *Lapsen oikeus*.
Lauluryhmä Jännät ke 5.10. klo 18.
Laku-ryhmä laulaa ja kuuntelee musiikkia pe 7.10. klo 13.
Muskariryhmät:
Vauvat 6–12 kk klo 9–9.30.
Taaperot 1–1,5 v. klo 9.45–10.15.
Taaperot 1,5–2,5 v. 10.30–11.
Perhemuskari (1 tai useampi alle 5 v. lapsi samasta perheestä) klo 11–11.45. Muskarin lukukausimaksu 50 euroa/lapsi. Saman perheen lapsesta eri ryhmässä sisaralennus 5 euroa, samassa ryhmässä 25 euroa. Ilmoittautumiset toiminnanohjaajalle.

Jyväskylän Kristilliset Eläkeläiset
Tilaisuus ma 26.9. klo 14. Kahvit klo 13.30. Sepänkeskus (Kyllikinkatu). *Terveisiä Murmanskista*, Heimo Kajasviita, kuoro. Arpajaiset.
Sanomaa tulevaisuudesta ja toivosta sävelin ja sanoin ma 3.10. klo 15 Kaupunginkirkko, Lähteellä-kuoro.

Jyväskylän Rauhanyhdistys
www.jklry.net, 044 505 0653
Seurat la 24.9. klo 19, ry.
Alueseurat su 25.9. klo 15, Vaajakosken kirkko; klo 16 Seurat, ry; n. klo 17.30 Seurat, ry.
Seurat ke 28.9. klo 19, ry
Nuorten perjantai pe 30.9. klo 19, ry.
Syysseurat 1.–2.10.
Vanhusten ja liikuntarajoitteisten ehtoollinen la 1.10. klo 15.30, ry; klo 18 Viikkomessu, Taulumäen kirkko; iltapala; klo 21 Puheenvuoro, ry.
Seurakunnan messu su 2.10. klo 10, Huhtasuon kirkko; klo 12 Kahvi, ry; klo 12.30 Perhepyhäkoulu ja seurat, ry; ruoka ja kahvi; klo 15 Seurat, ry; klo 17 Päätösseurat, ry.
Seurat ke 5.10. klo 19, ry.
Nuorten perjantai pe 7.10. klo 19, ry.

Kansan Raamattuseura
Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19
SenioriFoorum ti 27.9. klo 15 Sepänkeskuksessa, Kyllikinkatu 1. Alvar Aallon kirkoista. Kahvit klo 14.30.
Hiljainen hetki -konsertti ti 27.9. klo 19 Taulumäen kirkko, Club for Five. Liput lippu.fi
Sanan lähteellä, vahvistumispäivä la 1.10. klo 12–15 Sanan Kulma. Lehtori Jorma Pollari. Kahvit ja ohj. 5 €.
Naisia kaivolla -ilta ma 3.10. klo 18.30 Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4. *Naisen rohkeus - uskollisuutta itselle*, psykologi Satu Eerola. Kahvit klo 18.
Suutari Martti -joulunäytelmän ensimmäiset harjoitukset ke 5.10. klo 17 Vaajakosken kirkko. Uudet ja vanhat tekijät tervetulleita.
Päiväkahvit ti 11.10. klo 13.30 Sanan kulma. *Onko tämä johdatusta?* Ulla Saunaluoma. Kahvit klo 13. Musiikki Tuula Hakkarainen. Tied. Inkeri Virkkala-Järvinen 040 054 7753.

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppak.13, p. (014) 620 801, ksuomi@sekl.fi, http://keski-suomi.sekl.fi. Toimisto auki ti ja to klo 10–14.
LÄHETYSKOTI:
Aamurukouspiiri ma klo 8–9.
Kolme Kohtaamista nuorille aikuisille ja opiskelijoille ma klo 18.30.
Pointti-nuortenilta ti klo 18–21.
Rukouspiiri maahanmuuttajien puolesta ke klo 14.30.
Avoimet ovet la 25.9. klo 13–17. Kahvia ja keskustelua. Tulkaa mukaan pitämään evankeliumia esillä.
Naisten raamattupiiri ti 27.9. klo 13.
Sanan Keidas su 2.10. klo 16. *Auttaisiko rippi*, Reino Saarelma.
MUUALLA JYVÄSKYLÄSSÄ:
Perhepyhäkoulu Pikkuleipä su 25.9. klo 16 Huhtasuon kirkolla, Nevak. 6. Lapsille raamatunkertomus ja leikkiä. Vanhemmilla raamattupiiri. Iltapala.
Isä-lapsi-sähly pe 30.9. klo 18-19.30 Huhtasuon kirkon liikuntasali, Nevak. 6.
Vaajakosken naistenpiiri ma 3.10. klo 18–20, Lintulenkintie 3.
Vaajakosken miestenpiiri to 6.10. klo 18.30 Vaajakosken kirkolla, Kirkkot.11.
3:16-ilta 4.–8.-luokkalaisille pe 7.10 klo 18–20.30 Myrskylyhdyn päiväkodissa, Antinmutka 18, Kinkomaa.

Lähetysyhdistys Kylväjä
Viron piiri 6.10. klo 17 NNKY:n tilat, V. Pasanen ja Turtiaiset. Viron matkamuistelut.

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5
Messu su kello 12: 25.9. Ari Juupaluoma; 2.10. Petri Harju.
Evankelisten opiskelijoiden ilta ke klo 18.30: Ke 28.9. Viikkomessu, Harju; 5.10. *Herkkuja ja talentteja*, Soffailta.
Naistenpäivä la 1.10. klo 14–18 L *Olennaisia, kokonaisia, Pyhän Kirjan naisia:* Eeva ja Debora. Soili Haverinen, Sinä, opetusta, rukousta, kakkukahvit 3€, ilahduttava yllätys.

Suomen Raamattuopisto
Raamatunopetusilta ti 4.10. ko 18. Palokan kirkko, Hautalahti, Lasse Pesu, Aino Viitanen, Sauli ja Riitta Puukari. **Elämän puolella** raamattuopetuksen ja musiikin ilta ke 5.10. klo 18.30 Nikolainsali, Asemak. 6. *Vieraalla maalla kaukana*, Juhani Hokkanen, musiikki Viisi kieltä -kvartetti.

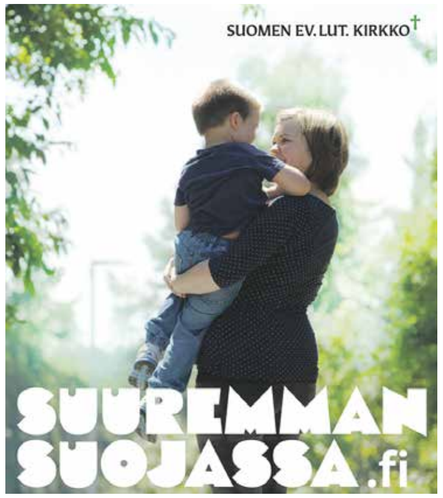

Mikkelinpäivän perhekirkot

Mukulamessu su 2.10. klo 10 Palokan kirkossa. Ahonen, Sulkala, Partanen, Junttila ja lapsityöntekijät. Messun jälkeen enkelinäyttely ja tarjoilua.
Perhemessu su 2.10. klo 10 Säynätsalon kirkossa, Väätäinen, Tahkola. Vapaaehtoisia kutsutaan joukkoon. Kirkkokahvit.
Perhekirkko su 2.10. klo 11 Tikkakosken kirkossa,von Gross, Luiro, lapsityöntekijät, Lapsikuoro. Kirkkokahvit/mehut.

Synttäreitä juhlimaan!

Kolme- ja neljävuotissynttärit Huhtasuon kirkossa
sunnuntaina 2.10. klo 16. Tervetuloa Huhtasuon alueella tänä vuonna 3 ja 4 vuotta täyttävät lapset perheineen, kummineinen isovanhempineen. Mukana Tuomo Rannankari.
Kolmevuotissynttärit Neulaskodilla Keljonkankaalla ke 5.10. klo 18. Tervetuloa perheet ja kummit.
Nelivuotisjuhlat Palokan kirkossa torstaina 13.10 klo 18. Ilmoittautuminen 26.9.–7.10. Marja-Terttu Kivelälle 040 560 9908 puhelimitse.
Kolmevuotissynttärit Säynätsalon seurakuntakodilla keskiviikkona 5.10. klo 18. Tervetuloa perheet ja kummit.

Henki & elämä

Seuraava lehti ilmestyy 7.10.
Materiaali 27.9. mennessä

6. vsk. ISSN 1798-1255
Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Paino Suomalainen lehtipaino Oy
Painosmäärä 60 000 kpl
Jakelu Posti Oyj
Jakeluhuomautukset
Postin asiakaspalvelu, puh. 0200 71 000, www.posti.fi/palaute
Päätoimittaja Marjo Rönnkvist 040 535 1064
Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Heikki Impiö 050 303 3180
Petri Kananen 050 360 3459
Sirpa Koivisto 040 703 0350

Sähköposti
jklsrk.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi 014 636 785
Osoite Tellervonkatu 5, PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti: Terhi Takkinen 040 535 0047
jklsrk.ilmoitukset@evl.fi
Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

Palveleva puhelin

Keskusteluapua nimettömänä ja luottamuksellisesti.
01019 0071
su–to klo 18–01 ja
pe–la klo 18–03.

Nasta homma – renkaat talvikuntoon!

Vaihdata autosi renkaat talvikuntoon Keltinmäen kirkolla lauantaina 22.10. klo 10–14. Lahjoituksesi käytetään oman alueseurakunnan diakoniatyön avustuksiin. Edulliset kirkkokahvit renkaanvaihtoa odotellessa. Varaa aikaa 1–2 tuntia. Aja varikolle ja homma hoituu!

haloo?

Jyväskylän seurakunnan yhteystietoja

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO
Tellervonkatu 5
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Viitala Arto 0400 540 490

Aseman Pysäkki
Tied. ma ja to klo 11–15
Tied. Antti Laitinen 050 360 3484, antti.laitinen@evl.fi

Diakonia ja yhteiskunnallinen työ
Lekander Heini, työalasihteeri
050 521 5416

Hallintopalvelu
Lajunen Anu, hallintojohtaja
050 340 9888

Hautaus- ja puistopalvelu
Pekuri Antti, hautaustoimen päällikkö
0500 426 420
Kivi Olavi, ylipuutarhuri 050 365 0960
Saarinen Virpi, toimistosihteeri
040 535 2167

Kiinteistöpalvelu
Lukkarinen Maritta kiinteistöpäällikkö
0400 635 001
Hiljansuo Kata, toimistosihteeri
050 382 4424

Lapsi- ja perhetyö
Parkkali Ritva, työalasihteeri
050 549 7013

Leirikeskusten varaukset
040 535 1657
Kirjavainen Pekka, leirikeskusten isäntä
050 521 5407

Lähetys ja kansainvälinen vastuu
Vähäjylkkä Harri, seurakuntapastori
0400 748 671
Klemettinen Ulla, työalasihteeri
050 3409 889
Hytönen Mirja "Kutti",
maahanmuuttajatyö 050 549 7033

Nuorisotyö
Grönholm Petri, työalasihteeri vs.
050 521 5401
Mäki-Latvala Anu, nuorisomuusikko vs.
050 549 7048
Maasola Jussi, erityisnuorisotyönohjaaja
040 509 8060
Göös Ilkka erityisnuorisotyönohjaaja
040 527 5382
Ketola Henrik, vammaisnuorisotyö
050 549 7029
Bom Pasi, partio/Lehtisaari
050 5497 011

Opiskelijatyö
Minna Korhonen, yliopiston oppilaitospappi vs. 050 594 8167
Tikkanen Johanna, ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun oppilaitospappi
050 521 5418
Elina Lintulahti, lukioiden oppilaitosdiakoni 050 549 7006.

Perheasiainneuvottelukeskus (PAK)
Vapaudenkatu 38 B, 2. krs
Aikavaraukset (014) 334 7800
Salo Sirpa, johtaja 040 182 5770

Rippikoulutyö
Puupponen Johanna, seurakuntapastori
040 560 9934

Sairaalapastorit
Lepoaho Heikki, johtava sairaalapastori
040 737 7963

Taloushallintopalvelu
Laitinen Markku, talouspäällikkö
040 545 8750

Taulumäen kirkko
Lohikoskentie 2, 0400 308 120
Palola Tuomas, seurakuntapastori
050 549 7022
Hassinen Jukka, kanttori 050 523 4136

Viestintä
Rönnkvist Marjo, viestintäpäällikkö
040 535 1064

Yhteinen seurakuntapalvelu:
Helin Jukka, johtaja 050 518 5445

ALUESEURAKUNNAT:
HUHTASUO
Huhtasuon kirkko, Nevakatu 6,
050 549 7041
Aluekappalainen,
Tervonen Mauri 050 549 7031/Päivi Kärkkäinen 050 523 4149
Aluesihteeri, Koho Ulla 050 340 0684
Diakonia, Vepsäläinen Elina
050 549 7005
Lapsityönohjaaja, Kettunen Anne
050 340 0638
Halssilan seurakuntakeskus, Kärpänkuja 5, 050 549 7040
Kappalainen vs. Kärkkäinen Päivi
050 523 4149
Diakonia, Halonen Juha 050 549 7024

KELTINMÄKI
Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, 050 549 7037
Aluekappalainen, Pitkänen Eivor
050 590 0265
Aluesihteeri, Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia
Leppäpuisto Suvi 050 549 7008
Rantanen Jukka 050 549 7032
Laitinen Ainoleena 050 549 7026
Lapsityönohjaaja, Yli-Suvanto Kirsti
050 340 0639
Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännäntie 4, 050 549 7038

KESKUSTA
Kaupunginkirkko 050 549 7043
Aluekappalainen Wuolio Seppo
050 521 5415
Aluesihteeri Tuomi Kaisa 040 535 0492
Diakonia
Pietilainen Lea 050 549 7027
Lintulahti Elina 050 549 7006
Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665
Lapsityönohjaaja Kontinen Johanna
050 340 9895
Lahjaharjun kappeli,
Ukonniementie 2, 050 549 7039
Kappalainen, Mannström Tuija 050 521 5408
Diakonia, Pelkonen Auni 050 549 7001

KORPILAHTI
Korpilahden kirkko ja seurakuntatalo
Kirkonmäentie 1–3, 050 557 9008
Palvelupiste 050 557 9012
Hautausasiat, 040 162 3982
Aluekappalainen Haapakangas Marjut
050 557 9001
Diakonia, Lepoaho Kirsi 050 557 9003
Lapsityönohjaaja
Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Aluesihteeri Kaunisto Virpi
050 557 9012

KUOKKALA
Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4,
050 549 7045
Aluekappalainen, Bucht Riku 050 407 0115
Aluesihteeri, Saarikko Satu
050 408 8816
Diakonia
Heikkilä Päivi 050 549 7034
Ronkainen Marjo vs. 050 549 7007
Lapsityönohjaaja, Korhonen Tiina
050 340 9887

PALOKKA
Palokan kirkko, Rovastintie 8,
040 560 9911
Aluekappalainen, Hautalahti Seppo vs.
040 560 9906
Aluesihteeri, Laakso Tuija/ Härköjärvi Esa
050 302 8300,
Diakonia
Romar Elina 040 560 9910
Itkonen Päivi 040 709 0142
Lapsityönohjaaja, Kivelä Marja-Terttu
040 560 9908

SÄYNÄTSALO
Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1
050 340 9896
Säynätsalon pappila, Pappilantie 6
Aluekappalainen, Osmo Väätäinen
0500 545 611
Aluesihteeri, Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia, Kiviranta Paula 050 598 0951
Lapsityönohjaaja
Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Neulaskoti, Pihkatie 4, Keljonkangas
050 549 7046
Seurakuntapastori vs. Jurva Esa
050 400 0014
Diakonia, Fuchs Elina 050 549 7015

TIKKAKOSKI
Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18
040 560 9917
Aluekappalainen Vallipuro Risto
040 545 8720
Aluesihteeri Laakso Tuija/Härköjärvi Esa
050 302 8300.
Diakonia, Jaakonaho Marja-Liisa
040 560 9916
Lapsityönohjaaja Simpanen Eija
040 560 9914

VAAJAKOSKI
Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11,
040 560 9928
Aluekappalainen Huttunen Hannu
050 521 5405
hannu.s.huttunen@evl.fi
Aluesihteeri Syrjälä Leena 050 551 0440
Diakonia,
Liimatainen Marja-Leena 040 560 9926
Lapsityönohjaaja vs. Palander Tarja
040 574 1706
Jyskän seurakuntakoti,
Asmalammentie 4, 040 560 9928
Kappalainen, Kauppinen Arto
040 560 9920
Diakonia, Reingoldt Tero 040 560 9927

Lax Co:n musiikki puhutteli Kuurojen palvelusäätiöllä työskentelevää Taru Kokkosta. Hän pääsi viittomaan bändin Jos vain Jeesus -videolle. Jatkoa yhteistyölle seuraa kuluvan syksyn aikana. Kuvassa Taru Kokkosen lisäksi Lax Co:n Jani Lakonen.

Ideasta maaliin varsin nopealla aikataululla

PETRI KANANEN teksti

Lax Co:n ensimmäinen viittomakielinen video *Jos vain Jeesus* eteni ideasta maaliin varsin nopeasti kesän aikana. Video on katsottavissa osoitteessa: https://youtu.be/slHj8_nuJAs.

Video löytyy YouTubesta helposti myös hakusanoilla Jos vain Jeesus viitottuna.

Kristillinen musiikki taipui viitotuksi

Jyväskyläläinen Lax Co on ensimmäinen suomalainen kristillinen bändi, jonka musiikista on tehty viittomakielinen video. Jatkossa luvassa on lisää videoita ja kenties viittomakielisiä keikkoja.

PETRI KANANEN teksti
LAX CO kuva

Jyväskyläläinen Lax Co on tiettävästi ensimmäinen suomalainen kristillinen bändi, joka julkaisee viittomakielistä materiaalia. Ensimmäinen julkaistu viittomakielinen video on jo aiemmin perinteisenä musiikkivideona julkaistu *”Jos vain Jeesus”*.

Idea viittomakielisistä videoista tuli Jyväskylässä Kuurojen palvelusäätiöllä työskentelevältä **Taru Kokkoselta**, joka myös viittoo kappaleet.

– Lax Co:n laulujen sanat koskettivat, ja ajattelin, että haluan välittää sen myös viittoen niille, jotka eivät sanoja kuule, Kokkonen kertoo.

Bändi otti Kokkosen ehdotuksen avosylin vastaan.

– Lähdettiin uteliaisuudesta mukaan. Viitotut videot voivat olla joillekin iloksi, Lax Co:ssa soittava **Tapani Vaahervaara** sanoo.

Bändi on jo ehtinyt saada positiivista palautetta viitotusta videostaan. Eräs kuulovammainen kehui, että Kokkonen elää viittoessaan tunteella mukana.

Taru Kokkosen ja Lax Co:n yhteistyön tuloksia julkaistaan syksyn ja talven aikana lisää. Bändi on äänittänyt uutta materiaalia, ja Kokkonen on viittonut jo osan niistä. Osa uusista videoista voi olla perinteisesti toteutettuja, jolloin musiikin ja viittomisen lisäksi video sisältää tarinallisen kuvakertomuksen. Osa videoista saattaa sisältää vain musiikin ja viittomisen.

– Kokeilemme erilaisia variaatioita, Vaahervaara kertoo.

Lax Co on julkaissut tähän mennessä yhden pitkäsoiton, *Kaksitoista tarinaa*. Uusi levy on työn alla.

Kristillisen musiikin markkinat ovat Suomessa melko pienet.

– Vaatisi viisi leipää ja kaksi kalaa -tyyppistä ihmettä, että kristillisellä musiikilla itsensä elättäisi. Tämä on sisältä lähtevää. Maalliselta kannalta kristilliset keikat ovat miellyttäviä, kun ei tarvitse rymytä yökerhossa neljään asti yöllä.

Lax Co keikkailee harvakseltaan. Vaahervaara kertoo, että bändi on suunnitellut esiintyvänsä tulevaisuudessa kenties myös viitottuna.

Maailmalla on julkaistu paljon viittomakielisiä musiikkivideoita. Suomessakin muun muassa Signgirls-nimellä toimiva parivaljakko on julkaissut lukuisia viitottuja versioita kaupallisesta musiikista, ja Signmark tekee originaalia rap-musiikkia viittomakielellä.

Lax Co:ssa musisoivat **Jani Lakonen** (laulu ja kitara), **Harri Vesanen** (lyömäsoittimet) ja Tapani Vaahervaara (kontrabasso, haitari ja taustalaulu).

www.laxco.fi

Elämästä

Laulaminen on antanut ystäviä ja elämyksiä

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Olen **Kalle Kinnunen**, 75 vuotta. Ennen eläkkeelle siirtymistäni olin laulunopettajana Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Olen toiminut myös kansakoulunopettajana, mutta 35-vuotiaana pääsin **Matti Tuloiselan** lauluoppiin. Hän kannusti minua hakeutumaan Sibelius-Akatemiaan, jossa suoritin muun muassa laulunopettaja- ja lauludiplomitutkinnon.

Musiikki on ollut tärkeä osa elämääni paitsi työn myös harrastuksen puitteissa. Vuodesta -80 lähtien olen pitänyt 60 kirkkokonserttia ja vieläkin esiinnyn 30-40 kertaa vuodessa. Laulan paljon muun muassa seurakunnan, Suomen Punaisen Ristin ja Lions Clubin tilaisuuksissa, veteraanihautajaisissa sekä syntymäpäiväjuhlissa. Syksyllä on tulossa pienimuotoinen *Ja kiitospa vihdoin viimeinen* -konserttikiertue, jonka merkeissä esiinnyn Palokan kirkon lisäksi Hyvinkäällä ja Kotkassa.

Musiikki on antanut minulle paljon – opettajia, ystäviä, elämyksiä. Se on avannut minulle mahdollisuuden esiintyä myös ulkomailla Yhdysvaltoja, Kanadaa ja Chileä myöten.

Tässä iässä laulaminen vaatii työtä. Ääniharjoituksia on tehtävä lähes päivittäin ja myös fyysisestä kunnosta on pidettävä huolta. Säännöllinen elämä on tärkeää ja kotiasiat on oltava kunnossa. Onneksi vaimoni on ollut minulle aina hyvänä tukena.

Laulan mieluiten kirkko- ja liedmusiikkia. Koti, uskonto ja isänmaa ovat minulle tärkeitä arvoja, jotka ovat perua jo kotoa ja koulusta. Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna on suunnitelmissa pitää konsertti, jossa on isänmaallista musiikkia ja runoutta.

Eläkkeellä olen ollut jo 12 vuotta. Se on ollut hienoa aikaa, varsinkin kun olen saanut olla terveenä. Tekemistä ja puuhaa on riittänyt mukavasti. Meillä on kesämökki Kangasniemellä ja siellä harrastuksena on muun muassa metsänhoito. Laulamisen lisäksi olen aktiivisesti mukana Lions Clubissa ja SPR:n ystävätoiminnassa.

Suurin haaveeni on pysyä terveenä ja viettää aikaa vaimoni kanssa. Iloa elämään tuovat erityisesti lastenlapset. Päällimmäisenä mielessä on kiitollisuus. Olen nähnyt elämää monelta puolelta ja saanut enemmän kuin mitä nuorena osasin kuvitella. Elämässäni on ollut paljon rinnalla kulkijoita, erityisesti monet opettajani, jotka ovat vieneet elämässä eteenpäin.

Kalle Kinnunen

Jyväskylän ammattikorkeakoulun entinen laulunopettaja Kalle Kinnunen pitää edelleen konsertteja ja esiintyy pyydettäessä erilaisissa tilaisuuksissa.